

L'ARTAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

SANT FELIU DE GUÍXOLS

NÚM. 48 - FEBRER 2004

LA RECERCA

**Fèlix Romani:
(re)descobrint un fotògraf**

EL PATRIMONI

**Més ocells de
la vall del Ridaura**

EL TEMA

**Terceres jornades
del GREF**

48

EN AQUEST NÚMERO ...

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA SANT FELIU DE GUÍXOLS NÚM. 48 FEBRER 2004

EDITORIAL 3

- RECORDAR, MIRANT EL PRESENT I EL FUTUR. Àngel Jiménez

L'ARXIU 4

- HA COMENÇAT UN NOU TALLER D'HISTÒRIA: EL CENTENARI DEL PORT. Jordi Gaitx Moltó i M.Àngels Suquet i Fontana
- EXPATRIATS GIRONINS MORTS EN EL SETGE FRANCÈS DE TARRAGONA (1811). Josep M.T. Grau Pujol
- NOMS DE CARRERS. PLAÇA DE MOSSÈN NARCÍS MARCILLACH. Àngel Jiménez
- DARRERES DONACIONS A L'ARXIU

LA RECERCA 9

- FÈLIX ROMANÍ: (RE)DESCOBRINT UN FOTÒGRAF. Gerard Bussot
- FOTÒGRAFS GUIXOLENCES. JOAN GIRONÈS I AUGUST GUYOT, ELS INCIS. Agustí Roldós i Soler

EL PATRIMONI 15

- MÉS OCELLS DE LA VALL DEL RIDAURA. Carlos Alvarez Cros

EL TEMA 20

- LA PRIMERA OPOSICIÓ AL FRANQUISME. Verónica García i Esther Plaza

EL MUSEU 24

- PRIMERS RESULTATS SOBRE L'ESTUDI DE LES GRANS LÀMINES PROCEDENTS DE CONTEXTOS FUNERARIS DEL NORD-EST DE LA PENÍNSULA IBÈRICA. Antonio Palomo, Xavier Terradas, Xavier Clop i Juan Francisco Gibaja
- UN LLIBRE ESCRIT PELS VISITANTS. Sílvia Alemany
- NOTÍCIES DEL MUSEU
- DARRERES DONACIONS AL MUSEU

SERVEI D'EDUCACIÓ 30

- MESTRES PER UN DIA. Jordi Pradas Quintana
- CONEIX-TE, CONEIX-NOS!
- L'AULA D'INCORPORACIÓ TARDANA, UN LLOC DE PAS. Dolors Duch i Rabasedas
- NOTÍCIES DEL SERVEI D'EDUCACIÓ

LABIBLIOTECA 36

- ELS GRUPS DE LECTURA... LLEGIR I COMPARTIR. David Hernández
- REVISTES I DIARIS 2004. David Hernández
- NOTÍCIES DE LA BIBLIOTECA
- DARRERES DONACIONS A LA BIBLIOTECA
- LES NOVEL·LES MÉS LLEGIDES EL 2003

DIRECTORI 43

L'ARJAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

EDICIÓ

AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

REDACCIÓ

ARXIU MUNICIPAL
SERVEI DE PUBLICACIONS D'ARXIU
Cra. de Girona, 45-47
17220 St. Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 25 93

COORDINACIÓ

ÀNGEL JIMÉNEZ

CONSELL DE REDACCIÓ

SÍLVIA ALEMANY
M. ÀNGELS COMAS
DAVID HERNÁNDEZ

COL-LABORADORS

ÀNGEL JIMÉNEZ, JORDI GAITX MOLTÓ, M.ÀNGELS SUQUET I FONTANA, JOSEP M.T. GRAU PUJOL, GERARD BUSSOT, AGUSTÍ ROLDÓS I SOLER, CARLOS ALVAREZ CROS, VERÓNICA GARCÍA, ESTHER PLAZA, ANTONIO PALOMO, XAVIER TERRADAS, XAVIER CLOP, JUAN FRANCISCO GIBAJA, SÍLVIA ALEMANY, JORDI PRADAS QUINTANA, DOLORS DUCH I RABASEDAS, DAVID HERNÁNDEZ

Foto de la portada

MIGUEL NÚÑEZ I PERE PUJOL, EN UN MOMENT DE LA SEVA INTERVENCIÓ A LES JORNADES DEL GREF (Foto: Bergantí, Ester Llorca. Fotomuntatge: Dosis)

Assessorament lingüístic

JOSEP SOLÀ

Disseny i maquetació

DOSIS DISSENY

Impressió

GRÀFIQUES ALZAMORA

DIPÒSIT LEGAL: GI-1.616-89

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el disseny, fotografies, dibuixos i estadístiques, no pot ser reproduïda, emmagatzemada ni transmesa de cap manera ni per cap mitjà (elèctric, mecànic, òptic, de gravació o bé fotocòpia) sense autorització prèvia de l'autor i editor.

Recordar, mirant el present i el futur

Els lectors veuran que, a les pàgines centrals de *L'ARJAU* -el Tema-, hi hem volgut deixar un testimoni especial de les jornades que oferí el Grup de Recerca de l'Època Franquista de Sant Feliu, durant els dies 9 i 10 de gener de 2004, a l'entorn de la primera resistència o oposició al franquisme. Pere Pujol i Miguel Núñez, d'alguna manera, representaven tot aquell col·lectiu anònim de dones i homes, a qui dediquem el nostre reconeixement.

El que es va dir aquells dies és de bon resumir, perquè no tenia res de nostàlgic. Es va parlar, bàsicament, de valors -com la solidaritat i la fraternitat- per a resoldre els problemes que avui tenim plantejats els humans. Del que van exposar l'Enric Cama, en Miguel Núñez i en Pere Pujol, ens quedem amb la seva visió activa i esperançada de la història humana i amb la ferma -malgrat tot- opció feta i mantinguda a favor dels més pobres. És una visió ètica que comparteixen altres grups, laics i religiosos, de la nostra societat. I és, a més, una actitud compromesa i arriscada, aquesta de fer costat als menys afavorits d'una societat cada dia més desigual. Ja veuen el que passa, aquí i arreu.

Els joves historiadors escolten la gent gran que vol compartir les seves vivències en temps tan difícils, com els de la postguerra. En llegeixen les memòries i els fan entrevistes. Però, com a investigadors rigorosos en la seva recerca històrica, també saben que la memòria és molt selectiva. I que els sentiments i les ideologies sovint poden cobrir el record d'una cuirassa impermeable a qualsevol crítica, per allunyar-nos de la buscada -i mai aconseguida del tot- objectivitat. Per això el bon amic Josep Maria Fradera, catedràtic d'Història Contemporània de la Universitat Pompeu Fabra, fa molt bé de prevenir-nos-en, a "Raons per recordar Georgell Orwell" (*El Punt*, 19.01.04).

Així i tot, per al Grup de Recerca de l'Època Franquista, les fonts orals són imprescindibles perquè ofereixen diversos elements, susceptibles de ser contrastats, que completen i omplen de vida i sentit els documents i les fredes dades, que ens apropen al coneixement de la veritat històrica.

Miguel Núñez va dir que el record ha de ser un instrument de present i de futur. És, de fet, el mateix que digué Pierre Vilar, mestre d'historiadors: "l'objectiu de la història és ensenyar-nos a pensar davant els problemes més greus del món".

Una altra bona manera de mostrar el reconeixement degut als qui ens han precedit en la construcció de la història de la ciutat és procurar que, en la mesura del possible, no caiguin en l'oblit. El costum de donar noms de guixolencs als carrers i serveis públics és una forma d'homenatjar aquelles personalitats, que, d'altra banda, ens donen peu a explicar alguns aspectes de la història del poble. Qui era i què va fer l'Octavi Viader i Margarit, que avui dona nom a la biblioteca pública de la ciutat? Qui era mossèn Narcís Marcillach? I en Miquel Mateu? I l'Enric Calvet....? De preguntes com aquestes, ens en fan continuament, perquè les publicacions locals encara no donen resposta a tots aquests interrogants. Per això, en les pàgines de *L'ARJAU*, iniciem una nova secció per tal d'explicar breument algunes biografies, en el seu context, que donen nom a places, carrers i serveis públics de la nostra ciutat.

Àngel Jiménez
Coordinador de *L'ARJAU*

Ha començat un nou taller d'història: el centenari del port

JORDI GAITX MOLTÓ ... M. ÀNGELS SUQUET I FONTANA

Aquest any 2004 la ciutat de Sant Feliu de Guíxols celebra el centenari de la construcció del moll i l'actual port. Aprofitant aquest esdeveniment, l'Arxiu Municipal ha considerat convenient convocar una nova edició dels Tallers d'Història, que ja serà la XIX.

Els Tallers d'Història són un servei que organitza actuacions encaminades a difondre el patrimoni i la història locals entre la població, habitualment treballades conjuntament entre el personal de l'Arxiu, investigadors, col·laboradors externs, voluntariat, mestres i professorat dels centres d'ensenyament de la ciutat. Tot plegat s'endega amb l'objectiu d'aprofundir en el coneixement de la ciutat i de la seva història, de recuperar elements essencials del nostre patrimoni i d'oferir, alhora, un servei a la ciutadania, en forma d'activitats i també de publicacions. Tant unes com les altres vénen a ampliar la Col·lecció d'Estudis Guixolencs, que té ja una llarga tradició entre nosaltres.

Així, aquest any, el Taller d'Història es centra en la difusió del tarannà marítim i portuari que, des del temps dels ibers, sempre ha tingut Sant Feliu i que tan fonament ha marcat la vida dels nostres avantpassats. En aquest sentit, recuperem per a la història els esdeveniments referents al moment de projecció i construcció de l'escullera, el 1904, però també totes aquelles activitats que, des de fa 2.500 anys, es relacionen amb la funció de port que ha exercit la badia de Sant Feliu.

D'altra banda, aquest taller igualment pretén sensibilitzar sobre la recuperació -que entenem del tot necessària- de l'espai ubicat a l'actual port i que anomenem popularment "tinglado", i també té com a objectiu el desvetllament de la memòria oral i

la recopilació en el decurs d'aquest any de fotografies i objectes que poden enriquir el nostre patrimoni col·lectiu si finalment es dipositen, es tracten i s'exposen al Museu i l'Arxiu municipals.

A més a més, el Taller d'Història del Port té la voluntat de celebrar alguns actes públics, tals com una exposició; el concurs de Sant Jordi, que organitza la biblioteca pública i en el qual participen escolars -i que, aquest any, centrarà el seu tema en el port guixolenc-; o la festa de fi de curs de les escoles, en la qual es pretén de representar esdeveniments històrics relacionats amb el port.

Per últim, el taller publicarà un dossier on es recollirà la història del port de Sant Feliu, amb fotografies, il·lustracions i documents històrics d'interès que permetin recrear tot aquest procés. Aquesta publicació, breu i concisa, pretén esdevenir l'eix de la difusió dels actes de celebració del centenari, tant per a centres d'ensenyament com per al públic en general. Alhora, una altra publicació -elaborada a partir de la recerca dels investigadors Gerard Bussot, Àngel Jiménez, Néstor Sanchiz i Jordi Vivo- que ha d'aparèixer a finals d'any, pretén fer llum, d'una forma exhaustiva, sobre el procés històric que ha conformat el port actual guixolenc.

Aquest taller es troba en una fase inicial, en què ja s'han realitzat diverses trobades amb representants de tots els centres educatius de Sant Feliu i ja s'ha lliurat a les escoles un esborrany del dossier de treball per tal que, si s'escau, hi facin esmenes. Tot i que encara és molt aviat per fer qualsevol mena de valoració, volem destacar la magnífica acollida que ha tingut la nostra proposta i la bona resposta per part dels docents. Esperem que, al llarg d'aquest any, el desenvolupament de les activitats desperti l'interès dels ciutadans i que serveixi per a recuperar aquest element tan fonamental per a repensar la ciutat com és el port.

JORDI GAITX MOLTÓ
M.ÀNGELS SUQUET I FONTANA
Arxiu Municipal

Vista del port (AMSFG).

Expatriats gironins morts en el setge francès de Tarragona (1811)

JOSEP M.T. GRAU PUJOL

En tots els conflictes bèl·lics la població civil és la que surt més malparada, no només per les accions violentes que provoquen ferits i morts, sinó també a causa de les malalties i la fam que genera la situació.

La guerra del Francès (1808-1814) fou especialment dura i cruel. Els setges que les tropes de Napoleó posaren a les ciutats de Girona, Lleida, Tortosa i Tarragona foren sagnants, i una de les conseqüències més visibles fou l'èxode: hagueren de cercar refugi a altres indrets teòricament més segurs, sigui per terra (interior) o bé per mar (illes Balears). Segons les estadístiques parroquials, a Tarragona entre 1809 i 1811 moriren més de tres mil persones, bona part naturals de la ciutat però també de forasters, sigui de poblacions properes, -del mateix Camp- o bé de zones més allunyades, com són Barcelona, Lleida, l'Ebre i l'Aragó. L'existència d'un port facilità l'arribada de persones del litoral. De la capital catalana havien emigrat vers Tarragona funcionaris de l'administració (oficials de correus, de la duana, de la sal), artesans (sastres, fusters, sellers, perxers, forners, mestres de cases), professionals de la medicina o del dret, comerciants, gent de mar (pescadors, mariners, patrons), i evidentment militars. Sense cap intenció de ser exhaustius, hem cercat en el llibre d'òbits de l'any 1811 de la catedral tarragonina alguns dels gironins que hi perderen la vida¹.

De l'Empordà, sobresurten dues viles costaneres, Sant Feliu de Guíxols i Begur. De la primera localitzem un patró, Jaume Baguer Patxot, fill de Joan, del mateix ofici, i Caterina. Finà a Tarragona el 21 de gener del 1811, als 52 anys, i deixava vídua Caterina Ribes; havia signat testament davant un notari guixolenc. De la vila corallera, trobem un altre patró, Joan Gravalosa, fill de Joan, pescador, i de Maria, que estava amullerat amb Reparada Corp Mauri. Moria el 4 de gener del 1811, a l'edat de 40 anys. La seva esposa traspasará vint dies més tard. Ella era filla de de Joan, mariner, i de Maria, ambdós de Begur.

Dins el mateix corregiment i bisbat de Girona, el mes de febrer del mateix any s'anota la defunció

Plànol Vacani, 1808.

d'Anton Torrent, espòs de Teresa Miró, d'Arenys de Munt. La mort li sobrevingué a bord de la fragata *Maria Antònia*, ancorada al port de Tarragona.

De Figueres, hi ha un rellotger de 46 anys, Jaume Porta Illa, fill de Mateu i Teresa, que fou enterrat al fossar general el 30 de gener. Més de l'interior, concretament d'Olot, a la Garrotxa, trobem un funcionari de l'administració, Gaspar Fontfreda Danés, oficial de la Reial Audiència, fill de Feliu, pagès, i de Margarida, el qual mor als 28 anys el dia 8 de febrer del 1811.

Del pla de Girona, sobresurt la seva capital per diversos naturals. La primera és Narcisa Bullons, vídua de Josep Fontdevila, perruquer, filla de Josep Bullons, també perruquer. Al mes de març el matrimoni format per Andreu Gispert, seller de Girona i Josepa Runduni, de Sans (Barcelona) enterra una filla de quatre mesos. De l'estament nobiliari cal esmentar l'òbit, als 55 anys, el 17 de març, de la gironina Maria Narcisa, filla de Llätzer de Camps i Maria Narcisa de Font, muller de Marià Sabater Vilanova i de Camps, marquès de Capmany; (testà davant el notari tarragoní Francesc Albinyana). El seu cos es diposità en el nínxol 156 del fossar general².

JOSEP M.T. GRAU PUJOL
Arxiver

¹. Arxiu Històric Arxidiocesà de Tarragona, fons parròquia de la Catedral, llibre IV d'òbits (1809-1819).
². Remetem qui vulgui ampliar la informació sobre el setge francès de la ciutat de Tarragona als estudis d'Adolf Alegret (1911), Josep Iglésies Fort (1965) i Josep M. Recasens Comes (1965).

Plaça de mossèn Narcís Marcillach

No són pocs els lectors que ens han suggerit que, breument, donéssim notícia d'alguns personatges que donen nom als nostres carrers, dels quals, per diverses raons, no ha pogut parlar Gerard Bussot en el seu magnífic llibre sobre els carrers. Per això obrim aquesta nova secció de L'ARJAU, on trobaran successivament petites biografies -en el context històric- de personatges amb el nom dels quals s'han batejat diferents llocs de la ciutat.

Iniciem aquesta secció per la plaça de mossèn Narcís Marcillach, que es troba aproximadament a la meitat del carrer de Castell d'Aro, l'antic camí ral d'anar a la Vall d'Aro. Es tracta d'un espai ciutadà, adequat urbanísticament fa poc, entre el camí i el pedregal que baixa del Molí de Vent -una obertura feta a la base d'una antiga pedrera serví de refugi per als veïns, durant els bombardeigs feixistes dels anys de la Guerra Civil.

Mossèn Narcís Marcillach i Rigau va néixer a Sant Feliu l'any 1766. El senyor Benet Barraquer, ciutadà honorat de Barcelona, i la seva muller, la senyora De Camps, varen ser els padrins en el seu bateig, celebrat el 4 de novembre d'aquell mateix any.

Segons ell mateix reconegué, des de la seva ordenació sacerdotal va formar part, com a beneficiat, de la comunitat de preveres seculars de l'església de Sant Joan, a la subsistència i esplendor de la qual dedicà tota la seva vida.

Molt aviat destacà per la seva actitud més liberal i propera a la població, a diferència d'altres capellans seculars i dels monjos benets del monestir de Sant Feliu, que podríem considerar més conservadors i tancats a les noves idees que, de França, envaiïen el nostre país. Bona prova d'aquesta actitud és la seva decidida defensa del comerciant i taper, Sebastià Vidal, quan aquest guixolenc va ser acusat davant del tribunal del Sant Ofici -la Inquisició- d'haver parlat amb desconsideració del valor de les imatges a les esglésies, d'haver escampat idees de la Revolució francesa i de la inutilitat econòmica dels béns del monestir. Mossèn Narcís, malgrat tot, informà favorablement del comportament religiós i del degut compliment dels preceptes eclesiàstics per part de Sebastià Vidal.

El 1792, essent alcalde Narcís Domènech, Marcillach va ser nomenat administrador de l'Hospital, juntament amb Ramon Bacó, negociant, Julià Martí, calderer, i Anton Roure, comerciant. Arran d'aquest nomenament començà la redacció d'un manuscrit (1792-1853), que continuà el seu nebot, també clergue, Josep Marcillach, fins a l'any 1860.

Una de les primeres mesures que va prendre, a favor dels malats, va ser desterrar de sala gran de l'Hospital el costum de representar-hi les comèdies, "saraus i volatins", que es feien per Nadal i Carnestoltes.

Després d'haver instaurat, el 1792, la Mare de Déu de la Misericòrdia com a patrona de l'hospital, el mossèn decidí de crear una confraria per assistir i atendre els malats de l'hospital. L'any 1800 quedà definitivament constituïda i aprovada amb el nom de la Congregació de la Immaculada Concepció de Maria Santíssima i de la Caritat, amb seu a l'església de Sant Joan.

Són innombrables els testimonis que deixà

escrits - amb la seva peculiar i bella cal·ligrafia- sobre l'hospital i l'església de Sant Joan, que es fa difícil resumir-los en aquest breu text.

Només direm que, en moments especialment crítics o convulsius, va ser nomenat substitut del rector o ecònom de la parròquia del monestir: 1810 (amb l'entrada de les tropes franceses), 1821 (durant el Trienni Liberal, quan l'església de Sant Joan esdevingué parròquia) i el 1835 (amb l'exclaustració dels monjos). Com a degà dels clergues beneficiats, sempre procurà per la petita església de Sant Joan, i mai no es mostrà excessivament bel·ligerant contra els benedictins de Sant Feliu.

Així doncs, aquest sacerdot treballà per l'Hospital, per l'església de Sant Joan i per la parròquia del monestir. Ara bé, com sempre en aquest casos, no li va ser reconeguda la seva tasca, ni tampoc per l'ajuntament.

Però el que, segurament, més interessa -per acabar- ressaltar de la personalitat de Mn. Narcís Marcillach és la seva contribució al *Diccionario Geográfico Universal*, de deu volums, (Barcelona, impremta Torner, 1833). Una obra que conté la "Descripción Geográfica e Histórica de la real villa de San Feliu de Guixols", de la qual és autor el mossèn. A més, fent-se càrrec ell mateix de les despeses, en va fer una tirada especial en forma de fulletó.

"Hice un trabajo extraordinario el 1833 para levantar á esta Villa del abatimiento en que la habían (sic) puesto, ordenando un Artículo extendido en el *Diccionario Geográfico Universal*; y para mayor satisfacción de los verdaderos Patricios hice reimprimir dicho artículo a costas mías, y entregué al Magco. Ayuntamiento 300 exemplares de él para que dispusiera de su distribución, y no sólo no merecí las gracias por ello, pero ni contestación á la carta con que los acompañé". Veritablement, aquesta col·laboració que reedità el setmanari *Àncora*, el 1971, és més que digna i molt útil per donar-nos notícia del Sant Feliu d'aquella època.

Va morir a Sant Feliu el 15 de gener de 1854, a l'edat de 87 anys. A la làpida del seu nínxol, hi resava en llatí: "QUAE VIRTUS ET QUANTA" (Quina i quanta virtut!). A més de virtuós, que ho va ser, va ser una figura que d'alguna manera resumí i encarnà en la seva vida un difícil pas històric: el de la fi de l'Antic Règim a l'inici d'una societat liberal i burgesa.

Potser amb una mica de retard, dedicant-l'hi una plaça i recordant-lo, la població guixolencina li ha sabut mostrar el seu agraïment.

Àngel Jiménez
Arxiu Municipal

Foto: LLORCA.

"Quae virtus et quanta" és l'expressió llatina que resumeix plenament la vida de Mn. Narcís Marcillach (1766-1854).

DARRERES DONACIONS

A L'ARXIU

19.09.03 Agustí Roldós

1 exemplar de la col·lecció fotogràfica de SFG, de l'11 de setembre.

24.09.03 Mn. Albí Perpiñà

Biblioteca particular:
Ilustración Artística,
Historia Universal, de C. Cantú,
Historia de España, de Lafuente,
Altres col·leccions de l'editorial Montaner
y Simón de Barcelona, etc.

17.11.03

Montserrat Darnaculleta i Poch

3 postals antigues de Sant Feliu.

11.11.03

Marcel Franquesa i Carles Sala

Documentació municipal diversa, procedent de l'antic magatzem del Puig.

11.11.03 Joan Sanchiz

Rebut del col·legi Cor de Maria, de l'1 d'agost de 1939.

19.11.03 Neus Casellas i Agustí Roldós

Manuscrit del s. XVIII.

15.01.04 Jaume Bosch

Ejercicios de geografia económica para Escuelas de Comercio. Academia Cots. Curs 1933-34.

22.01.04 Josep M. Vicens

Còpia de fotografies de Tomàs Buscarons: Pesca de dorades (1971).

Donació de la Col·lecció Carme Arxer Anglada

En el darrer L'ARJAU es va donar notícia de la donació a títol pòstum que, en nom de la seva esposa Carme Arxer Anglada, havia fet el senyor Josep Ferrer Tharrats a l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols per mitjà de l'Arxiu Municipal. El motiu entorn del

qual s'ha anat estructurant aquest conjunt és la mateixa ciutat i els centres d'interès són molt diversos: documents gràfics i fotografies, documents, publicacions, el tren, entitats i programes, i guies i fullets turístics. El conjunt és de gran interès per a la ciutat, atesa la seva qualitat i el seu volum, i va ser completat amb la generosa aportació de llibres de Jacint Verdaguer dedicats pel mateix autor.

Donat que la descripció que aquí presentem és encara incompleta -se n'haurà de fer l'inventari detalladament- i que les donacions del senyor Josep Ferrer encara continuen, en properes edicions de L'ARJAU seguirem donant-ne notícia.

DOCUMENTS GRÀFICS I FOTOGRAFIA

- 505 postals de Sant Feliu de Guíxols i algun altre punt de la Costa Brava amb una cronologia que abasta des del principi del segle XX fins als anys 1960. D'autors i editors molt reconeguts: Ricard Mur, Sabatè, Amadeu Mauri, Adolf Zerkowitz, Luciano Roisin, Cebollero, H. Barroso, Pascal, Soberanas, Thomas, Arturo Vicens, Angel Toldrà Viazo, Guileria, Editorial Fotogràfica, etc.

Destaca la sèrie *España Monumental* impresa en suro per la casa Viader.

- 10 nades amb fotografies trameses pel Sr. Bartomeu Auladell i la seva esposa al Sr. Josep Ferrer i la seva esposa, entre els anys 1989 i 1999

- 16 segells dels anys 1930 amb el retrat de Josep Irla i diverses imatges de la urbanització de S'Agaró

- 2 làmines: reunió quotidiana de vells mariners al passeig de Sant Feliu de Guíxols. Bartomeu Galofre i Ateneu Deportiu de Sant Feliu de Guíxols.

- Obsequi de les xocolates Eduardo Pi

- 1 àlbum de fotografies de Sant Feliu de Guíxols y sus alrededores. Amadeu Mauri

- 1 calendari Bombi y Soler S. A, edició en suro, 1967

- 2 àlbums de fotografies de Sant Feliu de Guíxols. Editorial Rourich, 1988

DOCUMENTS S.XVI A XIX

- 1 pergami, 1589

- 2 documents de la taula de canvi de Girona, 1682

- 1 definició de censos del Monestir, 1703

- 1 certificat d'allistament emès pel ministre de Marina de la província de Sant Feliu de Guíxols, 1759

- 1 testament del doctor Antoni Pellisser, 1799

- 1 Colección de la Real Instrucción Catastral

Carme Arxer i Anglada (a.c.s.).

y de las posteriores resoluciones y órdenes superiores concernientes al asunto, 1803
- 1 *requisitoria del bisbe de Girona*, 1824
- 1 *Reial Renda de Salines del Principat de Catalunya*, 1828
- 2 disposicions referents a l'habilitació del port, 1840
- 1 *resguard de la Guia de Sal*, 1857
- 1 *Boletín Oficial de la Provincia*, 1919
- 3 documents referents a l'Aigua de Salenys, c. 1930
- 1 *Escola de S'Agaró. Pensionat de primer ordre*, c. 1930
- 1 quadern de poesies dedicat a Anna M. Llistosella, 1937 a 1940
- 1 àlbum amb correspondència relativa a persones de Sant Feliu de Guíxols, s. XIX i XX, amb segells i mata-segells
- 1 partitura del "Virolai" i harmonització i instrumentació per a cobla del mestre Rafel Figueras Auladell

BIBLIOGRAFIA RELACIONADA AMB SANT FELIU

- 1 *Cataluña Ilustrada. Provincia de Gerona*. Carreras y Candi. Editorial Martin
- 1 descripció de Sant Feliu de Guíxols, extreta del *Diccionario Geográfico Universal*, 1833
- 2 *Relato histórico del origen, servicios y glorias de la villa de San Feliu de Guíxols*. Joaquín Sala y Martí, 1861
- 1 *Entre boires*. P. Colomer y Fors. Octavi Viader impr, 1907
- 1 *Ermita Sant Telm de Sant Feliu de Guíxols*. Mn. Lamberto Font. Publicacions Ermita de Sant Elm, 2. Impremta Viader

El Sr. Josep Ferrer, signant el conveni de donació.

- 1 *L'ermita de Sant Elm*. Notes històriques. Mn. Lamberto Font, 1929
- 1 *San Feliu de Guíxols*, Costa Brava. Mn. Lamberto Font
- 1 *Prehistoria de la comarca guixolense*. Lluís Esteve. Institut d'Estudis Gironins, 1957
- 1 *Sant Feliu de la Costa Brava*. Gaziell. Editorial Aedos, 1963
- 1 *Els abats de Sant Feliu de Guíxols*. Josep Massot i Muntaner, 1971
- 1 "Geologia de la Pedra Alta". Lluís Pallí. Separata de la *Revista de Girona*, núm. 61, 1972
- 1 *Cuadernos de temas guixolenses I*. Ediciones Ancora, 1974
- 1 "La població treballadora guixolensa 1556 a 1645". Lluís Esteve. Separata de la *XX Assemblée Intercomarcal d'Estudiosos*, 1977
- 1 "Sepulcros megalíticos de las Gabarras". Lluís Esteve. Separata *Cypsela II*, 1977
- 1 "Excavació a la Porta Ferrada de Sant Feliu de Guíxols". Lluís Esteve. Separata de la *Revista de Girona*, núm. 82, 1978
- 1 "El Casino dels Nois de Sant Feliu de Guíxols". Lluís Esteve. Separata de la *Revista de Girona*, 1978 i 1979
- 1 *Homenatge a Lluís Esteve i Cruaños. Mestre i investigador en el seu 80è aniversari*. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 1986
- 1 "Cent anys d'Agustí Calvet. Gaziell". *Revista de Girona*, número 123, juliol-agost 1987
- 1 *Ricard Mur fotògraf a Sant Feliu*. Emili Massanas. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 1988
- 7 *Informatiu de l'Arxiu i Museu de Sant Feliu de Guíxols*. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 1990-1994
- 1 *catàleg: llibres guixolencs i exlibris*. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 1991
- 1 *El fet musical a les comarques gironines en el lapse de temps 1800-1936*. Francesc Civil Castellví, 1994
- 1 *Història de La Vanguardia i nou articles sobre periodisme*. Gaziell. Empúries, 1994
- 1 *Amb ulls oberts de noi. Records de Sant Feliu de Guíxols dels primers anys del segle*. Eduard Bardas Planellas. Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 1994
- 1 *S'Agaró ciutat jardí a la costa catalana 1916-1996*. Col·legi Oficial d'Arquitectes de Catalunya, 1996
- 3 *Florilegi sacerdotal guixolenc*. Mn. Josep M. Cervera i Berta, 1996
- 1 *Sant Feliu durant el franquisme (1939-1975)*. Àngel Jiménez. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 1996

TREN

- 1 Accions de la Companyia del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona
- 1 *Historia de los locomóviles*. Ediciones Muntañola S. A., 1922
- 1 *Guia general de ferrocarrils*, 1931
- 1 Informe de la zona d'influència de la Companyia del Ferrocarril d'Olot a Girona i de Sant Feliu de Guíxols a Girona, 1945
- 1 *Cargas máximas que pueden remolcar las locomotoras (líneas del 2º grupo)*. Instrucción número 1, 1948
- 1 butlleta d'aportació del GEIEG a la Companyia Carrilets, 1975
- 1 *Girona Fires* 1976. Fires... i carrilets
- 1 *Centenari 1877-1977 de l'arribada del ferrocarril a Figueres*
- 2 *El ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona*. Ignacio de Blas. Ediciones Semanario Ancora, 1978
- 1 *La aventura del ferrocarril. El mundo en preguntas y respuestas*. S. M. Ediciones, 1979
- 1 Les traces dels carrilets gironins. Propostes d'aprofitament. Col·legi

Oficial d'Arquitectes de Catalunya, 1982
- 1 *Els carrilets de Catalunya*. Manolo Maristany, 1987
- 1 *Memòria El Ferrocarril del Baix Empordà*, 1987
- 1 placa del Centenari del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona amb una imatge de l'estació de Bell-lloc (Font Picant), 1992
Sobres del Centenari del Ferrocarril de Sant Feliu de Guíxols a Girona amb mata-segells, 1992
- 1 calendari del Centenari del Ferrocarril, 1992
- 1 programa festes centenari de l'arribada del ferrocarril a Valls. Programa d'actes (amb mata-segells).
- 1 dibuix del tren de Sant Feliu de Guíxols a Girona, estació de Santa Cristina d'Aro. Jordi Solà
- 3 galons de l'exèrcit amb motius referents al tren

ENTITATS I PROGRAMES

- 1 programa de Festa Major, 1924
- 1 full parroquial, 1926
- 1 Festa de la inauguració de la bandera de l'Adoració Nocturna de Sant Feliu de Guíxols, 1928
- 1 programa de Viatges Blaus, 1 de setembre de 1928
- 1 programa de Festa Major, 1928
- 1 La Costa Brava extraordinari de Festa Major, 1931
- 1 *Cicle de Festes de S'Agaró*, 1933
- 12 monedes de cooperatives de Sant Feliu de Guíxols
- 1 *Almanaque religioso, dispuesto por Lamberto Font*, 1941 (cobertes de suró)
- 2 *Símbolo extraordinari de Festa Major*, 1944 i 1945
- 1 Ancora extraordinari de Festa Major, 1968
- 1 programes del IX i XIII Festival Internacional del Film Amateur de la Costa Brava, 1971 i 1975
- 1 *L'auca de l'any. Com el passa i com el viu un senyor de Sant Feliu*
- 1 *Vè Concurs literari Sant Jordi 90'*. 100 anys de l'edifici Casino dels Nois. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 1990
- 1 àlbum amb sobres amb segells i mata-segells, programes i plaques emeses o editades per entitats de Sant Feliu amb motiu de diverses commemoracions

GUIES I FULLETS TURÍSTICS

- 1 *Catalogne la "Costa Brava" S'Agaró*. Seix y Barral Hnos.
- 1 *Costa Brava la Maravilla del Mediterráneo*
- 1 *Sus vacaciones en San Feliu de Guíxols*. Costa Brava
- 1 *Costa Brava*
- 1 *La Costa Brava: S'Agaró*. Seix i Barral germans
- 1 *Itinerario panorámico de la Costa Brava*. 1ª ed.
- 1 *Urbanització de la muntanya de Sant Elm*
- 1 *Album Oficial de Girona y su provincia*. Barcelona: Ediciones Catalonia, 1926
- 1 recull de premsa, 1950 a 1965
- 1 *guia internacional de la Costa Brava*. Editorial Costa Brava, 1958
- 1 *Sant Feliu de Guíxols. Costa Brava*. Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, 1990
- 1 *Sant Feliu de Guíxols. Pla pels pobles*. El Punt

JACINT VERDAGUER

- 1 *La Atlàntida*. Barcelona, 1878. Autografiat
- 1 *Caritat*. Poesies. Barcelona, 1885. Autografiat
- 1 *Bethlem*, Barcelona, 1891. Autografiat

(continuarà)

Fèlix Romaní: (re)descobrint un fotògraf

GERARD BUSSOT

Fa alguns anys, quan vaig publicar El fet musical a Sant Feliu de Guíxols 1865-1965 i Apèndix (1992), em va sorprendre gratament una fotografia d'estudi realitzada per un fotògraf guixolenc anomenat Fèlix Romaní. Aquesta imatge formava part de la propaganda comercial que l'orquestrina local Catalonia Jazz havia fet editar l'any del seu debut, el 1936. Artísticament disposats, i en la seva part superior, els diversos membres de la banda apareixen en un airós fotomuntatge de l'època amb llurs instruments, mentre que dessota mateix, les figures dels músics -Rourich, Pla, Loubat, Berga, Fontanella, Carbonell i Roig- hi destaquen, tot arrenglerats, en un primer pla.

Fotomuntatge del personal de l'orquestrina Catalonia Jazz (1936).

La força d'aquesta fotografia està en els seus clars i obscurs molt ponderats, a banda de la seva encertada composició estètica. Crec sincerament que és la millor fotografia de muntatge que s'ha fet d'una orquestra de Sant Feliu, molt superior en tècnica -si posem el cas- a la realitzada un any abans pel fotògraf Manetes per a l'orquestrina Dazzling Jazz. Malgrat la favorable impressió que em va causar

aquesta fotografia, no vaig tenir cap altra referència del seu autor fins força anys després. La casualitat va fer que poc després de presentar el llibre *Carrers, cases i arquitectes* (2000), una bona amiga em fes arribar dues fotografies del mateix autor, que venien a confirmar el que havia escrit sobre el nom popular del carrer de les Parres, oficialment batejat de Santa Llúcia. Molt probablement, doncs, aquest indret havia rebut aquest nom per haver-hi hagut diverses

Carrosses desfilant per la carretera de Girona, prop del carrer del Mall, durant la rua de l'any 1935.

A l'altra pàgina, fotografia apareguda a *La Vanguardia* l'any 1935. Els dos vailets que hi apareixen són Fina Romaní i Vicenç Francès.

La seva obra és especialment significativa d'un període que no va fotografiar gairebé ningú

vinyes no podades com a ceps que, amb els seus sarmaments enlairats i recolzats sobre suports, li donaven l'aparença de diverses parres.

Una d'aquestes fotos, datada el 1935, va servir per generar una notícia a *La Vanguardia* d'aquell any, titulada "Un avance de año nuevo". Amb una tècnica molt polida, Fèlix Romaní va fotografiar una parella de vailets damunt d'un banc, mossegant els raïms d'una parra gegant. La crònica del rotatiu barceloní informava els seus lectors que la collita de raïm d'aquell any havia estat esplèndida: "En San Feliu de Guíxols se ha recogido racimos que pasaban de los tres kilos. Estos muchachos -referint-se als nens guixolencs- intentan partirse uno de ellos, "posando" ante el fotógrafo y ofrecer, así, un avance gráfico de las clásicas imágenes de año nuevo. Foto: Romaní."

Fèlix Romaní em va tornar a sorprendre: la mateixa tècnica elaborada, les mateixes tonalitats de blancs, negres i grisos, l'enquadrament tan encertat, etc. Fins i tot la disposició i naturalitat dels joves models -la seva filla Fina i un seu amic d'infantesa, Vicenç Francès i Ribot- demostren la qualitat i enginy d'aquest fotògraf. Tot i que Romaní no era un retratista -diguem-ne professional, amb aquesta primera recerca hem pogut concretar l'autoria d'un fons documental molt important per a la població, que fins avui havia constatat com d'autor desconegut i, fins i tot, en

ocasions havia estat adjudicat erròniament a altres fotògrafs. Diversos experts en fotografia consultats han corroborat la gran qualitat dels reportatges de Romaní que, en uns quants anys, va captar nombrosos actes i aspectes de la ciutat: cobriment de la riera del Monestir (1934), rua de Carnaval (1935), festes populars, teatrals i d'associacions, concurs de flors de S'Agaró, paisatges, marines, etc.

Precisament, els anys de 1930 a 1936 serien els més representatius d'aquest retratista. Acabada la Guerra Civil, però, i amb la impossibilitat d'aconseguir el material adequat, Romaní es dedicà més a les fotos d'estudi (comunions, casaments, etc.) realitzades al seu domicili particular del carrer de Sant Domènec, cantonada Sant Fèlix Màrtir, que no pas als reportatges que ens han portat a redescobrir-lo. Prova d'aquesta qualitat innegable va ser la menció honorífica que va rebre el 15 d'abril de 1935 -amb diploma inclòs- del concurs d'història fotogràfica "Catalunya 1934" organitzat a Barcelona pel *Día Gráfico*.

Qui era Fèlix Romaní?

Fèlix Romaní i Carol va néixer a Sant Feliu de Guíxols l'any 1901. De jove va tenir tres grans aficions: la fotografia, el teatre i el futbol. A l'inici de la dècada dels anys vint, va formar part com a porter d'aquella formació mítica de l'Ateneu Deportiu, amb els llegendaris jugadors Portas, Canals, Nanci, Lluhi, Buxó i d'altres. L'entrada en joc de Florenza, primer, i Soler després, defensant la porteria ganxona, varen relegar Romaní a la banqueta. Malgrat això, a Sant Feliu se li dedicà un d'aquells xamosos rodolins que encara avui es recorden: "En Fèlix Romaní para pilotes, i el defensen molt bé en Canals i en Portas."

No obstant això, en Romaní -que aleshores feia de dependent a la Cooperativa del carrer de la Rutlla- va començar a practicar la fotografia. Amb l'adquisició d'una càmera tipus Boylander amb trípode de fusta, s'inicià en una de les seves grans passions: fotografiar tot el que a ell li semblava important de la seva ciutat. Efectivament, la seva obra fotogràfica és especialment significativa d'un període molt concret, on els actes socials i culturals no els va fotografiar gairebé ningú. A ell es deuen, doncs, les belles imatges de la rua de carnaval de l'any 1935, tant de la carretera de Girona com dels passeigs del Mar i dels Guíxols; de la festa de les flors i de les regates *out-boards* de S'Agaró, del darrer ball de disfresses al teatre Vidal de l'any 1936, poc abans d'iniciar-se la Guerra Civil, o del graciós concurs de vestits de paper, amb un farcit estol de jovenetes guixolenques posant per a la càmera de Romaní.

Del seu objectiu fotogràfic no s'escapà tampoc l'agrupació teatral Foc Nou -de la qual ell fou organitzador, traspunt i el que fes falta- i que sovint retratà els actors i actrius aficionats d'aquell elenc, que tantes vegades pujaren als escenaris de la població.

Però un dels reportatges més emblemàtics de Fèlix Romaní seria la sèrie de fotografies realitzades durant el cobriment de la riera del Monestir, l'any 1934. Així, el concurs organitzat per l'Ajuntament de Sant Feliu per tal de recollir fotogràficament les transformacions urbanístiques de la ciutat, concretà

Cobriments de la riera del Monestir (1934). La fotografia va ser realitzada des de sota mateix del pont del carrer de l'Hospital.

la seva actuació en un tram de la riera del Monestir, abans o durant les obres del seu cobriment, entre els ponts del passeig del Mar i el del carrer de l'Hospital. En el concurs, hi podien participar tant aficionats com professionals de la fotografia, amb un màxim de cinc vistes variades obtingudes per contacte, ampliació o qualsevol procediment fotogràfic. Fins i tot, es formalitzà un jurat qualificador integrat per Joan Bordàs i Salellas, Ramon Vilossa i Serret, Josep Palahí i Auter i Joan Sabater i Casanovas.

Dels participants a l'acte, tan sols Fèlix Romaní va optar per fotografiar les obres del cobriment de la riera, mentre que la resta de participants ho varen fer abans que se n'iniciessin les obres. Tanmateix, Romaní ho faria com a coautor amb un altre fotògraf, Josep Costa i Cordoneda, gendre del retratista Manetes, que presentaren dos reportatges sota els lemes: "Presses" i "Niepce". Quedaren en segon i tercer lloc i obtingueren els premis de 30 i 20 pessetes respectivament. El guanyador del concurs va ser Enric Novi Pujarniscle amb el lema "Pre-urbanització".

No he pogut esbrinar el perquè d'aquesta coautoría amb Josep Costa i Cordoneda. Ambdós treballs fotogràfics porten el segell d'un sol autor -tècnica, il·luminació, composició, enquadrament, etc.-, i aquest és sens dubte el de Fèlix Romaní. Alhora, sense voler objectar la decisió del jurat qualificador, en examinar les fotografies participants setanta anys després, les imatges de Fèlix Romaní i Josep Costa són les que ofereixen més interès -tècnica a part- per a la nostra immediata història local. Així ho va entendre el mestre i investigador Lluís Esteva i Cruañas quan va publicar el llibre *El passeig del Mar de Sant Feliu de Guíxols compleix 150 anys*. A l'apartat de làmines fotogràfiques corresponents a l'avinguda Juli Garreta, hi va fer reproduir dues magnífiques fotos -avui adjudicades a Fèlix Romaní- amb el següent text: "Les dues [fotografies] d'ací reproduïdes són de l'Arxiu Històric Municipal, però no duen cap indicació; per això desconec qui fou llur autor, i és de lamentar perquè les fotografies són molt ben fetes i d'innegable interès". Efectivament, Lluís Esteva va descobrir la qualitat d'aquells dos reportatges i, com a bon aficionat a la fotografia, va decidir de publicar

aquelles fotos realitzades per Romaní.

Poc temps després, Fèlix Romaní publicaria una sèrie de reportatges fotogràfics dels voltants de Sant Feliu, i des d'aleshores esdevingué fotògraf i editor. La col·lecció de postals publicades -de les quals es coneixen un total de 66 unitats no correlatives- inclouen una banda a la part inferior de la imatge amb el cognom de l'autor i el nom del paratge fotografiat: S'Agaró (urbanització i xalet Montseny), Platja d'Aro (Cavall Bernat i platja de la Conca), Sant Pol (banys i regates marítimes), etc. Doncs bé, tot aquest material desconegut, ha estat possible recuperar-lo i inventariar-lo gràcies a l'arxiu fotogràfic que posseeix la filla del nostre biografiat: Fina Romaní i Marquès.

Amb aquest material de primera mà, s'han pogut aclarir diversos dubtes d'algunes fotografies transcendents del nostre arxiu municipal. Aquest és el cas de la rua de Carnaval de 1935, que erròniament s'havia adjudicat al fotògraf Josep Manetes, en haver aparegut en una de les postals un segell d'aquest fotògraf. Hi ha la possibilitat que l'edició en sèrie d'aquestes reproduccions, les portés a terme el mateix Manetes -recordem la relació de Romaní amb el seu gendre Josep Costa, en el concurs de fotografies de la riera del Monestir-, però l'autoria de les imatges és, sense cap mena de dubte, de Fèlix Romaní.

Poques setmanes abans de redactar aquest article, i amb la col·laboració de l'arxiviera municipal Maria Àngels Suquet, experta en fotografia antiga, vaig fer una altra petita descoberta. Uns clixés de vidre atribuïts també al fotògraf Manetes, trobats en una capsula ens permeteren comprovar que aquests negatius coincidien amb les fotografies de la sèrie editada per Romaní dels paratges de Sant Feliu, S'Agaró i la Platja d'Aro. Fins i tot, en moltes d'elles hi apareixen la seva esposa Clara Marquès, amics comuns de la família i la seva filla Fina, com a part dels enquadraments de les fotografies.

Fèlix Romaní i Carol va marxar de Sant Feliu l'any 1956, i passà a residir al domicili de la seva filla a Barcelona. Aquest canvi el va privar de continuar plasmant aquells indrets que tant li plaïen de les nostres rodalies. Malgrat això, i fins a la seva defunció l'any 1972, va mantenir un estret contacte amb la colònia guixolenc de la Ciutat Comtal, tot i que les fotografies que allà realitzà corresponen exclusivament del seu entorn familiar.

Serveixi, doncs, aquest article per a reconèixer -definitivament- els mèrits d'un dels fotògrafs locals més representatius del decenni dels anys trenta d'aquell segle XX.

GERARD BUSSOT

Investigador

Agraïments: Fina Romaní Marquès, Victòria Serrats, Joan Cargol Pérez, Vicenç Francès Ribot, Pilar Francès Àvila, i Maria Àngels Suquet i Fontana.

Fons fotogràfic: Arxiu Fina Romaní, arxiu familiar Francès-Carreras, Arxiu Històric Municipal de Sant Feliu de Guíxols.

A l'esquerra, el logotip de Joan Gironès, amb l'enigma del segon cognom. Arxiu Fotogràfic Municipal de Sant Feliu.

Al costat, el logotip d'August Guyot.

Fotògrafs guixolencs. Joan Gironès i August Guyot, els inicis

AGUSTÍ ROLDÓS I SOLER

La fotografia va néixer l'any 1839, quan es va presentar oficialment el primer daguerreotip a París. Mesos més tard, arribaria a Barcelona. En un primer moment, l'alt cost del nou invent provocava que només fos a l'abast d'una minoria benestant que es desplaçava a les galeries obertes a les grans ciutats. Aquest fou el cas dels guixolencs, que havien d'anar fins a Girona per retratar-se. Hauríem d'esperar l'arribada a la nostra ciutat d'un pintor de Torroella i d'un retratista parisenc per poder gaudir a casa nostra d'un dels invents més grans de la humanitat: la fotografia. Aquests dos fotògrafs pioners a Sant Feliu, Joan Gironès i August Guyot, són els protagonistes de l'article d'avui.

Joan Gironès i Tizón va néixer a Torroella de Montgrí l'any 1825 i es va establir a Sant Feliu almenys des de l'any 1853 (figura en els llibres parroquials de l'any 1853, amb motiu del bateig del seu fill, però no l'he localitzat en el padró municipal de 1851). Gironès era

pintor i va obrir un taller al carrer Algavira núm. 5. Va estar casat dues vegades, la primera amb Catalina Costa, de la qual va tenir un fill, Josep Maria, i la segona amb Josepa Calsada, de qui va tenir dues filles: Josepa i Antònia¹. Més tard es va traslladar al carrer dels Especiers, núm. 2 i, finalment, va muntar

¹ Joan Gironès i Tizón apareix en els padrons municipals de 1854, 1865, 1866 i 1869, en alguns dels quals hi figura una edat que no li correspon. Així mateix, apareix en el llibre parroquial de bateigs de l'any 1853, amb motiu del naixement del seu primer fill, Josep Maria Gironès i Costa, el dia 10 de novembre. Pel padró de 1865 sabem que, amb la segona dona, va tenir un altre fill, Joan, que va morir quan tenia 1 any. Els pares de Gironès es deien Josep i Rosa. L'any 1869 encara vivia al carrer Algavira núm. 5.

Sobre aquestes línies, retrat de Narcís Masferrer i Planas, 1868. Autor: Joan Gironès. Col·lecció de Narcís Masferrer i Buixó.

A la dreta, retrat d'una dona, 1864-1870. Autor: August Guyot. Arxiu Fotogràfic Municipal de Sant Feliu (Fons de Joan Ripoll i Lluch).

un taller-galeria al carrer de la Concepció núm. 10, on va morir el setze de novembre de 1874 a l'edat de 49 anys. La data concreta en què va fer el pas de pintor a pintor-fotògraf², amb un establiment que duia el nom de Fotografia Guixolense, ens és desconegut. En el registre de la seva defunció encara constava com a pintor³. Fa pocs dies, examinant una col·lecció de retrats a l'Arxiu Municipal, vaig tenir la sorpresa de trobar un retrat amb el logotip "Fotografia Guixolense, Taller de Pintura, J. Gironés y Vilá". La diferència en el segon cognom em va deixar bocabadat, sense que fins el moment hi hagi pogut trobar una explicació satisfactòria⁴.

Segons un article aparegut al setmanari *L'Avi Muné*, amb data 3 d'abril del 1920, la persona que va ensenyar a Gironès la tècnica de la fotografia fou el retratista parisenc August Guyot i Dugene, establert a Sant Feliu el 1864. Repassant els padrons municipals de 1865 i 1869 podem conèixer quelcom de la vida d'aquest retratista. Va obrir una galeria en el seu propi domicili al carrer de la Creu núm. 21, sota el nom Fotografia Italiana, segurament a causa del fet que, amb anterioritat, havia treballat a Itàlia i que la seva dona era genovesa. Havia nascut a París l'any 1811 o 1812, estava casat amb Maria Alió o Allió i tenia 3 fills: Elies (també retratista), Carolina i Cèsar (més tard fotògraf). Guyot va quedar-se a la nostra ciutat fins el 4 de gener de 1870, i va marxar seguidament a Alacant⁵. Com he explicat abans, fins aquells moments els guixolencs havien de desplaçar-se a Girona per retratar-se, i amb l'arribada del fotògraf francès es va resoldre aquest inconvenient. Si fem cas d'aquest article, Guyot seria el primer fotògraf professional guixolenc. El mateix opina Emili Massanas⁶, quan escriu: "A Sant Feliu de Guíxols,

s'hi localitza el primer fotògraf al cap d'un quart de segle de la invenció de la fotografia. Es tracta del retratista parisenc August Guyot i Dugene". A l'Arxiu Municipal es conserven diversos retrats fets per Guyot, així com altres de la galeria que tenien a Barcelona, on, segurament, van treballar els dos fills quan van abandonar Sant Feliu abans de l'any 1869. El logotip que feia servir a l'anvers dels retrats deia: "Fotografia Italiana. Por Guyot. Sn Feliu de Guíxols". La totalitat de les imatges captades per Guyot són retrats d'estudi, sense que, fins ara, se li conegui cap fotografia exterior o paisatgista.

Per alguns retrats conservats a l'Arxiu Municipal, on figura el seu logotip al dors, he tingut notícia que un retratista anomenat Bernardino Miguel va ocupar la galeria del carrer de la Creu núm. 21 quan Guyot la va deixar vacant. Segurament va estar-hi poc temps, ja que no n'he trobat cap dada en els padrons municipals consultats.

La primera fotografia paisatgista de la que tenim notícies fins ara a Sant Feliu, una vista de l'antiga fortificació del Puig, fou feta per Gironès en els anys 60, sense que puguem precisar la data amb exactitud⁷. Es tracta de lúnica imatge coneguda d'aquest fotògraf que no correspon a un retrat d'estudi. L'únic retrat que he pogut datar amb exactitud és de l'any 1868, i és a una fotografia feta a Narcís Masferrer i Planas, avi del recentment nomenat fill predilecte de Sant Feliu, Narcís Masferrer i Buixó. A l'Arxiu Municipal es conserven varis retrats fets per Gironès, tots ells en format de targeta de visita (aprox. 6 x 10 cm). Va fer servir dos logotips diferents: "Fotografia Guixolense. Taller de Pintura. J. Gironés" (amb l'afegit del segon cognom Vilá en un d'ells, com he explicat abans) o "Juan Gironés. Pintor Fotógrafo. Sn Feliu de Guíxols".

La tècnica usada per aquests retratistes era força complicada. Durant els anys cinquanta del segle XIX, per al retrat, es va utilitzar principalment el procediment anomenat paper a l'albúmina, que es positivava generalment a partir de negatius de col·lodió humit en suport de placa de vidre. No obstant, també trobem positius obtinguts directament de les càmeres fotogràfiques com els ambrotips i els ferroptips. Aquests procediments s'obtenien aplicant una emulsió de col·lodió humit damunt vidre o plaques de llautó o ferro, respectivament. Els retratistes encara havien de preparar l'emulsió manualment i abolcar-la damunt la placa de vidre just abans de la exposició. No seria fins a final dels anys setanta quan un nou avenç, les plaques de vidre emulsionades industrialment amb gelatina, va revolucionar el món del retrat (a Catalunya van generalitzar-se al principi dels vuitanta). La nova tècnica va permetre simplificar enormement la feina i abaixar els preus⁸.

AGUSTÍ ROLDÓS I SOLER

Investigador

El meu agraïment a M. Àngels Suquet i a Àngel Jiménez pels seus consells i la seva ajuda.

². En aquella època, molts pintors i dibuixants s'ajudaven de la fotografia per fer els retrats. Una vegada obtinguda la imatge, la retocaven amb pastel, pintura o carbó, i la il·luminaven. De la mateixa manera, els fotògrafs solien retocar els retrats, destacant les virtuts i amagant els defectes. Una derivació d'aquesta pràctica fou la coloració de targetes postals a principis del segle XX.

³. Algunes dades de la biografia, les he extret del llibre d'Emili Massanas *Fotògrafs i editors a les comarques de Girona*, editat per la Diputació de Girona el 1998. Altres, les he trobat en els padrons municipals i els llibres parroquials.

⁴. En el llibre parroquial de defuncions, hi consta el segon cognom de Tizón, de la mateixa manera que en els padrons municipals de 1865, 1866 i 1869.

⁵. Massanas fa constar el 1877 com la data de la seva marxa a Alacant. Es tracta d'un error (vegeu el padró municipal de 1869).

⁶. *Fotògrafs i Editors a les comarques de Girona*.

⁷. Si Guyot fou el seu mestre, ha de ser posteriorment a 1864.

⁸. El primer fotògraf guixolenc que va fer servir aquesta nova tècnica fou Jaume Bertran i González, l'any 1882.

Més ocells de la vall del Ridaura

CARLOS ALVAREZ CROS

Quasi cinc anys després de la publicació del llibre Els ocells de la vall del Ridaura, el maig de 1999, s'han produït molts canvis. A nivell general, han vist la llum noves guies d'identificació, tant visual com sonora; s'ha generalitzat l'ús de la fotografia digital i ha esclatat el "digiscòping" (fotografia digital fent servir un telescopi com a objectiu); la informació a Internet ha experimentat i està experimentant un creixement espectacular; el GCA (Grup Català d'Anellament) s'ha convertit en l'ICO (Institut Català d'Ornitologia), obrint les seves portes a tothom i liderant diversos projectes ornitològics.

Dins l'àmbit local, els canvis més rellevants s'han produït a nivell del territori. Malauradament, no en sé trobar cap de positiu per als ocells i hi predominen la destrucció d'hàbitats i molèsties diverses. Esmentaré els incendis a l'Ardenya i les Gavarres, el projecte i la construcció de diverses infraestructures viàries, l'expansió de les zones urbanes amb el colgament definitiu dels darrers aiguamolls de la vall al pla de Sant Pol i també als estanys de les Escoles de Platja d'Aro -com agressions més greus-, la proliferació de tancaments de finques rústiques o l'augment de la pràctica de determinats esports d'aventura. Aquest panorama ha comportat una certa pèrdua de biodiversitat, amb greu davallada dels efectius i, fins i tot, desaparició d'algunes espècies com a nidificants (la boscarla de canyar, *Acrocephalus scirpaceus*, o la guatlla, *Coturnix coturnix*) i d'altres de manera total (com el cabusset, *Tachybaptus ruficollis*, o la gralla, *Corvus monedula*). També és veritat que algunes espècies s'han beneficiat dels canvis i s'han multiplicat espectacularment, tant, que comencen a suposar una font de problemes diversos. Seria el cas de l'estornell vulgar (*Sturnus vulgaris*), del gavià argentat de pota groga (*Larus michahellis* -abans *L. cachinnans*-) o del colom roquer asilvestrat (*Columba livia*).

De tota manera, l'objectiu d'aquest escrit no és el comentari o l'avaluació d'aquests canvis, la qual cosa precisaria un espai molt més gran del que ocupen aquestes línies. La intenció primera és, en canvi, la de donar a conèixer les observacions de noves espècies obtingudes com a fruit de la continuació de la tasca ornitològica dins aquesta zona. Així, a les 211 espècies d'ocells autòctones, més 14 espècies d'ocells exòtics que composaven el catàleg del llibre, s'hi afegeixen 11 espècies a les

primeres i 3 a les segones. Honestament, crec que cap d'aquestes espècies suposa una nova vertadera incorporació a la nostra ornitofauna ja que les que no són d'aparició rara o molt rara, no havien estat detectades, probablement, per manca de prospecció. No presentaré el llistat en ordre cronològic, sinó seguint l'ordre taxonòmic en què estan ordenades les espècies al llibre.

Ànec mandarí (*Aix galericulata*) El 25 de desembre del 2000 varen aparèixer tres exemplars, dos mascles i una femella, a la bassa del Dofí de Castell d'Aro, que van ser detectats i identificats pel meu germà, Manuel Alvarez. Malgrat que podríem considerar aquesta espècie com exòtica (que ho és), diverses circumstàncies ens van fer pensar que aquests animals eren provinents d'alguna de les poblacions

Ànec mandarí (*Aix galericulata*).

establertes en diversos països europeus (al Regne Unit, el 1993, es van censar 7.000 exemplars). El Comitè de Rarezas de la SEO va acceptar les dades enviades i va homologar aquesta citació amb el núm. 2.632. Les raons que aportàrem per justificar-la van ser les següents:

L'aparició es produí després d'uns dies de mal temps i fortes ventades.

La permanència en un lloc adient, com la bassa del Dofí, només es va perllongar tres dies.

Els tres ànecs presentaven un comportament reservat i esquiu. No es veia que estiguessin acostumats a la presència humana.

El plomatge era impecable, sense indicis de permanència en cap recinte tancat.

Posats fora de l'aigua, no s'observà que portessin cap anella.

No teníem notícia que hi hagués ocells d'aquesta espècie captius per les rodalies ni que la troballa fos originada per cap escapament més o menys proper.

Molt recentment, el 31 de gener de 2003, apareix una femella d'aquesta espècie a la bassa del Dofí. Les circumstàncies apuntades per a la primera observació, també són aplicables a aquesta ja que també es produí després de forts vents de component nord, només hi va romandre dos dies i l'estat del plomatge, -amb absència de marques- i el comportament no fan pensar que pogués tractar-se d'un ocell escapat de captivitat.

Aquests ànecs de colors llampants i disseny impossible crieu en forats d'arbres i no desaprofiteu l'oportunitat de fer-ho en caixes-niu artificials quan els forats naturals són escassos.

Voltor comú (*Gyps fulvus*) En Jaume Ramot i l'Àlex Massana, tornant de buscar bolets, en van observar un exemplar, sobrevolant el mas Pla de Solius, el 24 d'octubre de 1999. Aquell dia bufava un fort vent de component oest que podria haver arrossegat aquesta au planadora, de la mateixa manera que va fer sedimentar els cinc o sis xoriguers (*Falco tinnunculus*) que aquell mateix moment eren per la zona. Malgrat l'estesa creença popular, l'olfacte del voltor no és més desenvolupat que el de qualsevol altra au.

Localitza el menjar amb la vista (aquesta sí, prodigiosa), mercès a un comportament social cooperatiu que permet a un grup explorar una àrea de terreny molt àmplia, repartint-se el sectors a prospectar.

Astor (*Accipiter gentilis*) El 29 d'octubre de 2003, en Jaume Ramot rep l'avís de la troballa d'un exemplar lesionat d'aquesta espècie dins el galliner d'una casa de pagès de Sant Feliu, entre la carretera de Pedralta i la riera de Bujonis. Segurament es ferí en intentar sortir-ne, ja que dins el galliner hi havia un poll mig menjat. L'ocell, una femella jove i, pel que es veu, inexperta, es portà al centre de recuperació del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i d'allí fou traslladada al de Torreferrussa.

Malgrat que aquesta espècie és citada al massís d'Ardenya, -a la pàgina d'Internet de la Diputació de Girona- i que l'àrea de distribució reflectida a l'Atlas dels ocells nidificants de Catalunya i Andorra, comprèn la totalitat de casa nostra, aquesta és la primera dada segura de presència a la vall de què tinc constància. Abans, només un cop, la primavera de 1997, em va semblar veure'n prop de l'abocador d'escombraries de Solius i als Carcaixells. Els encontres però, foren brevíssims i la identificació deficient.

L'astor és el rapinyaire forestal per excel·lència. Maniobra amb molta habilitat i rapidesa dins el bosc, aprofitant la multitud d'obstacles per amagar-se de la vista de les seves preses que s'adonen de la seva presència quan ja és massa tard.

Polla blava (*Porphyrio porphyrio*) El 5 d'octubre de 2001, arribà a les mans d'en Jaume Ramot una d'aquestes precioses aus que, després d'haver xocat contra un cable elèctric al càmping Riembau de Castell-Platja d'Aro, estava greument ferida. Després

A la dreta d'aquestes línies, voltor comú (*Gyps fulvus*).

Al costat, polla blava (*Porphyrio porphyrio*). El personatge que l'aguanta és en Jaume Ramot Garcia.

d'una magnífica feina de recuperació, portada a terme pel mateix Jaume i el veterinari Sr. T. Pou de Castell-Platja d'Aro, s'alliberà el dia 21 del mateix mes al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Ens agradaria que la presència del gall marí (també se'l coneix per aquest nom) s'anés fent cada cop més habitual a casa nostra, ja que n'hi ha poblacions ben establertes als Aiguamolls de l'Alt Empordà i al Delta de l'Ebre. De fet, aquests darrers anys s'han anat produint avistaments regulars a les basses del Ter Vell, a l'Estartit, molt a prop de la vall. Amb la desaparició dels darrers aiguamolls, aquesta esperança sembla força vana ja que els únics llocs adequats (encara que minsos) que li queden a una espècie com aquesta per sojornar-hi uns dies són el tram final del Ridaure (si no el "netegen") i la bassa del Dofí.

Gavina corsa (*Larus audouinii*) Els dies 6 i 7 de setembre de 2003 en vaig observar un exemplar juvenil a l'abocador de Solius. El dia abans havia fet força mal temps i, mentre m'hi dirigia, tenia l'esperança de fer alguna observació d'un gavià provinent de lluny, arrossegat pel temporal. La Natura sempre sorprèn. Aquests dies, els gavians no van venir a menjar a l'abocador, almenys durant les hores matinals que hi vaig ser.

El jovenet en qüestió -ja abans d'identificar-lo- em va sorprendre a causa del seu comportament solitari i decidit. Es va presentar, planejant elegantment, sol. I va baixar directe, mentre que els gavians sempre solen anar en grup i, abans no baixen, s'ho pensen, s'ho repensen i s'ho tornen a pensar. Aquesta és una espècie de gavina molt escassa i confinada al Mediterrani. Ha colonitzat recentment Catalunya i ho ha fet de manera ràpida i reeixida, ja que la colònia de cria del delta de l'Ebre, detectada el 1981, s'ha convertit en poc temps en la més gran del món. Enguany amb una població nidificant estabilitzada al voltant de les 11.000 parelles, constitueix més del 60% dels efectius reproductors mundials.

A l'esquerra, gavina corsa (*Larus audouinii*). És un exemplar amb un plomatge juvenil, molt desgastat, la qual cosa en dificulta la identificació.

Al costat d'aquestes línies, gavià fosc (*Larus fuscus*).

Gavià fosc (*Larus fuscus*) En el curs d'un estudi sobre el gavià argentat de pota groga (*Larus michahellis*), amb lectura d'anelles a distància, entre el 2 de març de 2003 i l'11 de gener de 2004, a l'abocador de Solius, he observat divuit exemplars d'aquesta espècie: repartits en quinze observacions d'individus solitaris, una de dos exemplars el 31 d'agost de 2003 i una única de tres exemplars el 16 d'aquell mateix mes. A la costa, només n'he observat un adult el 19 també d'agost del mateix any, als roquissars que tanquen la badia de Sant Feliu per ponent.

L'estatus del gavià fosc, a casa nostra, probablement, sigui el d'un ocell de presència regular, però escassa a l'hivern i durant els passos migratoris. Segurament, una major prospecció oferiria més avistaments que permetrien confirmar aquesta hipòtesi.

Com la gavina capnegra (*Larus melanocephalus*), de la qual també s'han multiplicat les observacions durant aquests darrers anys, el gavià fosc és comú a la costa sud catalana i força rar al nord de Blanes.

Gavià argentat de pota rosa (*Larus argentatus*). El 12 d'octubre de 2003, a l'abocador de Solius, llegeixo l'anella d'un juvenil de gavià. Després d'investigar el seu origen, sabem que correspon a un exemplar gavià argentat de pota rosa, anellat com a poll, el 17 de juliol de 2003, a un niu situat a un teulat de Bristol, Anglaterra. Com que, per la seva raresa, les observacions d'aquesta espècie a Catalunya estan sotmeses a homologació pel CAC (Comité Avifaunístic de Catalunya), es profunditza més en el tema. Posats en contacte amb l'anellador anglès, malgrat que es ratifica en la positiva identificació dels polls anellats, no descarta del tot la possibilitat que pogués tractar-se d'un híbrid entre gavià de pota rosa (*L. argentatus*), de caràcter més aviat sedentari i gavià fosc (*L. fuscus*), espècie migradora, ja que a les colònies de cria urbanes del sud d'Anglaterra, no és rar l'establiment de parelles mixtes entre aquestes dues espècies. Per tenir una seguretat absoluta en la identificació haurem d'esperar i confiar que es pugui observar altra vegada aquest ocell o algun dels seus dos germans de niu (que també foren anellats), una vegada hagin assolit la coloració d'adult la qual cosa permetrà una identificació inequívoca. En tot cas, el fet cert és que un gavià nascut a Anglaterra, a uns 1.150 Km, fou vist a l'abocador de Solius, a uns 1.150 Km en línia recta, 87 dies més tard del seu anellament.

De dalt a baix: gavineta de tres dits (*Rissa tridactyla*), pinsà borroner (*Pyrrhula pyrrhula*) i xatrac comú (*Sterna hirundo*).

Gavineta de tres dits (*Rissa tridactyla*) S'ha produït una única observació, d'un exemplar adult, a la bassa del Dofí, el 22 de desembre de 2001. Mentre estava a l'amagatall d'observació, em va sorprendre en arribar volant i només hi romangué el temps just de fer-li un parell de fotografies de pèssima qualitat (però suficient, tanmateix, per a confirmar-ne inequívocament la identificació) a causa de la poca llum del moment.

Malgrat la seva raresa a l'interior, sembla que es tracta d'una espècie hivernant regular i comuna, mar endins, citada any rere any a diverses milles de la costa davant d'una localitat tan propera com Palamós.

Aquesta és una de les poques gavines que construeix un verdader niu, situat en penya-segats litorals o en edificis, sovint en colònies molt nombroses.

Xatrac comú (*Sterna hirundo*) A banda de les observacions no confirmades de possibles exemplars d'aquesta espècie durant els passos migratoris, només conec la dada segura (publicada al Butlletí del Grup Català d'Anellament, vol.18) d'un ocell anellat a Palude Fondello, Venezia, Itàlia, i agafat pescant al curricà, a 1 milla davant de Sant Feliu de Guíxols, el 26 d'agost de 1998.

Hi ha moltes arts de pesca que afecten les aus marines, sobretot les que s'alimenten cabussant-se. Algunes queden enganxades als hams de curricans, palangres o volantins, d'altres s'ofeguen en quedar emmallades a les xarxes com, per exemple, les de les armellades.

Pinsà borroner (*Pyrrhula pyrrhula*) A casa nostra, l'estatus d'aquest ocell és poc conegut per manca de prospecció. Probablement es tracta d'un hivernant relativament regular, però escàs, a les Gavarres on pot trobar arbres caducifolis que li ofereixin les gemmes de què s'alimenta.

Teníem una notícia antiga del que podria molt ben ser, segons la descripció, un mascle d'aquesta espècie que va ser mort per un caçador, al costat de l'embassament de Can Salvador. L'hivern del 2001 es féu un cert esforç per tal de detectar-lo a les Gavarres i el resultat foren les següents citacions. El 04 de febrer de 2001, en Jaume Ramot n'observa dos exemplars a una riera entre el mas Gran i el mas Cases, a Romanyà. L'11 de febrer del mateix any, en veig dos mascles i dues femelles al Prat de Romanyà.

Aquest moixó, que sembla sortit d'una pintura xinesa, es deixeu pels borrons (gemmes) dels arbres i d'aquí el seu nom.

Repicatalons petit (*Emberiza pusilla*) La captura d'un exemplar d'aquest rar divagant hivernal es produí el 27 de gener de 2001 a les restes dels estanys de les Escoles de Platja d'Aro, durant una sessió d'anellament al dormidor de repicatalons (*Emberiza schoeniclus*) en què participàvem diversos membres del Grup de Natura Sterna. Aquesta citació està homologada amb el núm. 2.752, pel Comitè de Rarezas de la SEO. Es tracta de la sisena citació d'aquest moixó a Catalunya.

Ocell d'origen siberià, té la seva zona de cria més propera a la frontera entre Finlàndia i Rússia. A la península Ibèrica arriba, de tant en tant, algun divagant hivernal, fet rar ja que el repicatalons petit orienta la seva migració de tardor en sentit SE, és a dir, cap a l'Àsia central.

Com a anècdota curiosa, esmentaré que el matí del dia de la captura havíem assistit a la presentació del projecte del Parc Central, dins el marc d'urbanització de la zona, que és la causa del colgament

Al costat d'aquestes línies, repicatalons petit (*Emberiza pusilla*) i lloro de Patagònia (*Cyanoliseus patagonus*).

A baix, cigne negre (*Cygnus atratus*).

d'aquest darrer aiguamoll. No vaig ser l'únic en tenir la sensació que els estanys ens oferien un extraordinari regal de comiat.

Cigne negre (*Cygnus atratus*) Aquesta espècie de cigne és originària d'Austràlia. Actualment es troba repartida arreu del món com a au ornamental. Hi ha poblacions introduïdes, autosuficients, a la Gran Bretanya, Islàndia, Polònia i Holanda.

Un exemplar jove, amb tota probabilitat escapat de captivitat, va aparèixer a la platja gran de Platja d'Aro i l'aiguabarreig del Ridaura, des de primers (5) de juliol fins a mitjan agost de 2002.

Entre les peculiaritats d'aquest cigne es pot destacar el seu comportament reproductor, en colònies i que no té una època determinada, sinó que pot criar en qualsevol moment mentre les condicions ambientals li siguin favorables.

Oca egípcia (*Alopochen aegyptiaca*) Dos exemplars molt manyacs d'aquest ànec, semblant a una oca, aparegueren a mitjan desembre de 2003 a un tanca, al costat de l'escorxador de Santa Cristina, on hi ha ànecs i oques, entre altre aviram de galliner. Mentre que un dels exemplars marxà de seguida, l'altre el 31 de desembre del mateix any encara hi era.

L'oca egípcia, que és originària de l'Àfrica, fou introduïda a la Gran Bretanya al segle XVII, i s'hi reproduïx en estat semi-salvatge des del segle XVIII. L'any 1991, n'hi havia uns 1.000 exemplars. També es troben poblacions a Holanda, Bèlgica i França.

Lloro de Patagònia (*Cyanoliseus patagonus*) Lloro originari de l'Argentina. En vaig detectar un exemplar, suposadament escapat de captivitat, als camps del costat esquerre del Ridaura, entre la carretera de Sant Feliu i la variant. Hi va romandre uns quants dies l'abril de 2001. El 17 de novembre de 2001, el torno a observar al mateix lloc. D'altra banda, a finals d'agost de 2003, se'n capturà un exemplar que la feia a la urbanització Politur, de Platja d'Aro.

És un lloro d'aparença general fosca, de tons verds i marrons amb primàries blaves. Crida l'atenció l'ull emmarcat de blanc i una taca de color vermell encès sobre el ventre groc llampant. En vol descobreix el carpó groguenc. Per fer niu forada talussos terrosos excavant galeries força fondes. En els llocs on abunda, cria en colònies i les galeries dels nius es comuniquen formant vertaders laberints subterranis.

CARLOS ALVAREZ CROS

Biòleg

La primera oposició al franquisme

VERÒNICA GARCÍA ... ESTHER PLAZA

El Grup de Recerca de l'Època Franquista (GREF) va néixer a Sant Feliu de Guíxols l'any 2000 amb la intenció d'estudiar i investigar aquest període de la nostra història més recent. Actualment els membres que el formem som Marc Auladell, Xavier Conchillo, Quim Díaz, Jordi Gaitx, Verònica García, Àngel Jiménez, Esther Plaza i Pitu Solà. També es compta amb la contribució ocasional de col·laboradors.

El principal motiu que ens ha portat a estudiar aquesta etapa ha estat la voluntat de donar una mica de llum al que va succeir en aquell període, desmarcant-nos de l'anomenat "pacte de silenci" i de totes les conseqüències que ha comportat per a la normalització històrica del nostre país.

Amb la intenció d'estudiar com es va veure afectada la població de Sant Feliu i la Vall d'Aro, alguns dels membres del GREF vam sol·licitar la beca Lluís Esteva convocada per l'Ajuntament de Sant Feliu de

Guíxols -que ens fou atorgada-. Alguns dels punts a tractar seran l'exili, la repressió, l'educació, les classes dirigents, etc.

El Grup compta bàsicament amb dos mitjans per a divulgar la seva recerca: les Jornades i el butlletí semestral *El Trenta-nou*. En el butlletí, s'hi publiquen articles d'investigació estretament vinculats als temes de les Jornades, es publiciten les activitats que s'hi realitzaran i hi apareix el llistat de les víctimes del franquisme de Sant Feliu i la Vall d'Aro, actualitzat gràcies a la col·laboració dels seus familiars.

D'esquerra a dreta: Enric Cama, Miguel Núñez, Pere Pujol i Miquel Lobato, regidor.

A l'altra pàgina, Pere Pujol, en un moment de la seva intervenció.

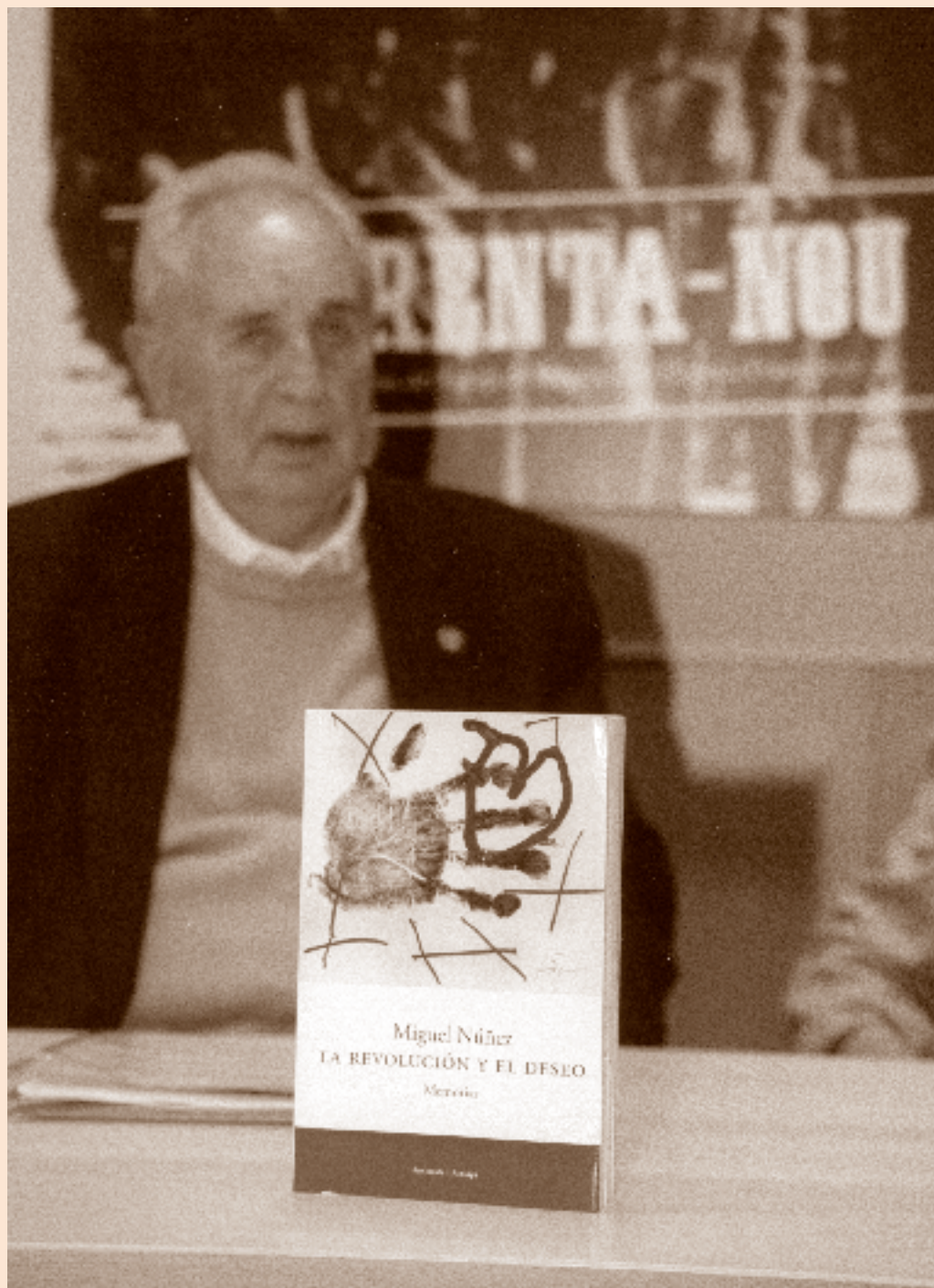

-NOU

poca Franquista

A la dreta, el llibre *La revolución y el deseo*, i l'autor Miguel Núñez.

Sota aquestes línies, intervenció de Miguel Núñez.

El GREF compta amb dos mitjans per a divulgar la seva recerca: les Jornades i el butlletí semestral El Trenta-nou

Pel que fa a les Jornades, fins el moment n'hem dut a terme tres: la primera, el desembre de 2002, en la qual es va fer un homenatge a totes aquelles persones que van ser perseguides i represaliades per la

dictadura. La segona, el juliol de 2003, dedicada a Felip Calvet i Costa, membre d'Esquerra Republicana de Catalunya i exemple de totes les persones que van patir el sofriment de l'exili a causa de les seves

Els membres del GREF amb Miguel Núñez i Pere Pujol.

El dia 10 de gener va tenir lloc l'acte central de les Jornades

idees polítiques. I la darrera, realitzada el gener de 2004, va tenir com a eix central la primera oposició al franquisme.

El divendres 9 es va projectar el documental *La Guerrilla de la Memoria*, de Javier Corcuera, que ens apropà a la realitat de les persones que van refugiar-se a les muntanyes i que popularment coneixem com *maquis*. Pitu Solà va ser l'encarregat de fer-ne la presentació.

L'endemà dissabte, va tenir lloc l'acte central de les Jornades, dividit en dues parts i que es va iniciar amb la presentació del darrer número d'*El Trenta-nou* a càrrec de Jordi Gaitx. Ens parlà del contingut general del butlletí i féu un breu repàs de la seva història i de la del Grup. Aleshores, donà pas a la resta de ponents: Xavi Conchillo, amb l'exposició del seu article sobre el cartellisme durant la Guerra Civil i la Postguerra, i Quim Díaz, amb el seu comentari sobre l'entrevista a Pere Pujol. Ambdós articles apareixen al tercer número d'*El Trenta-nou*.

A la segona part de l'acte, es va realitzar la presentació del llibre de Miguel Núñez i González *La revolución y el deseo*, a càrrec d'Enric Cama, professor d'història. Seguidament, l'autor de l'obra i Pere Pujol i Jordana parlaren a bastament sobre les seves experiències personals en la lluita contra el franquisme. De les paraules de Miguel Núñez, podem destacar que la seva obra ha estat escrita "no per

nostàlgia, ni per fer valer els meus mèrits, sinó perquè contribueixi al present i al futur".

L'acte concloué amb la intervenció de Miquel Lobato, regidor d'Educació, Biblioteca i Joventut de l'Ajuntament de Sant Feliu, que agrà als ponents la seva col·laboració i animà els membres del GREF a continuar amb la seva tasca d'estudi i d'investigació.

La darrera activitat programada fou la projecció de la pel·lícula *Silencio roto*, que ens mostrà una visió del maquis des de la perspectiva de les dones d'ambdós bàndols -el vencedor i el vençut-, sovint marginades en la història, escrita majoritàriament pels homes. La projecció va ser presentada per Marc Auladell.

Els membres del Grup de Recerca de l'Època Franquista agraïm a tothom la seva col·laboració i participació i ja estem treballant per oferir unes noves Jornades, el proper mes de juny, que contribueixin a aclarir una mica més aquesta part del nostre passat col·lectiu.

VERÒNICA GARCÍA I ESTHER PLAZA
Membres del GREF

Primers resultats sobre l'estudi de les grans làmines procedents de contextos funeraris del nord-est de la península Ibèrica

ANTONI PALOMO ... XAVIER TERRADAS ... XAVIER CLOP... JUAN FRANCISCO GIBAJA

Entre el 3500-1500 cal ANE¹ les comunitats humanes del nord-est de la península Ibèrica varen experimentar, de la mateixa manera que va succeir a la resta d'Europa, profunds canvis en la seva organització social, econòmica i ideològica. En aquest context, certs elements de la cultura material com les grans làmines de sílex que en aquest text analitzem són alguns dels testimonis de l'existència d'àmplies xarxes de contacte intergrupals a través de les quals van circular persones, béns materials i informació. L'anàlisi d'un interessant conjunt de grans làmines de sílex dipositades al Museu de Sant Feliu de Guíxols ha permès obtenir uns primers resultats amb relació a l'origen de la matèria primera, els procediments tècnics emprats en la seva obtenció, així com el seu ús final.

El registre arqueològic de les comunitats humanes que varen desenvolupar la seva activitat social entre el 3500 i el 1500 cal ANE (Neolític final, Calcolític i Bronze inicial) ens permet reconèixer les profundes transformacions que es van produir en les seves estructures socials, econòmiques i ideològiques amb relació a les formes d'organització que van caracteritzar el període immediatament anterior.

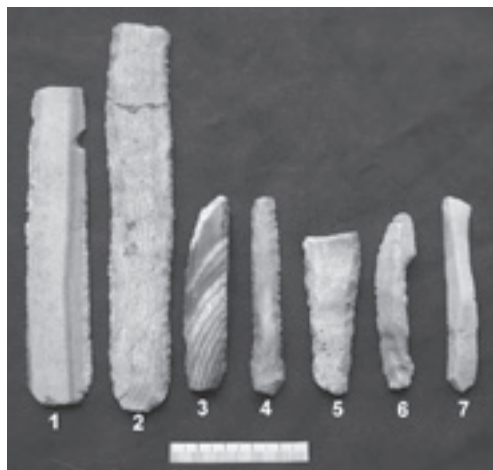
Durant aquest període cronològic es documenten nous elements materials que reflecteixen, d'una banda, la configuració de noves i àmplies xarxes de contactes entre grups i, d'altra, l'aplicació de nous coneixements tecnològics. L'especificitat tecnològica d'aquests béns materials, la seva raresa i la gairebé exclusiva presència en contextos funeraris són arguments per a plantejar la hipòtesi d'un ús desigual, possiblement restringit a certs individus i/o col·lectius. Alguns d'aquests elements han estat objecte d'una gran atenció per part de la investigació arqueològica. És el cas dels vasos campaniformes, les primeres produccions metàl·liques, el botons d'ossis amb perforacions en V, etc. Malgrat això, altres béns produïts i difosos sota condicions comparables com l'instrumental lític no han rebut el mateix tractament científic. Un excel·lent exemple

d'aquesta situació, el constitueixen les "grans làmines", les "làmines ganivet" o els punyals de sílex. Aquests productes, en estat brut o bé amb els seus fils modificats mitjançant el retoc, poden arribar als 35 cm de longitud, tot i que la majoria dels exemplars coneguts, com els dipositats al Museu de Sant Feliu, oscil·len entre 10 i 20 cm de llarg.

Des de finals del segle XIX, la investigació arqueològica desenvolupada al nord-est de la península Ibèrica ha constatat la presència de grans làmines en un important nombre de contextos funeraris emmarcats cronoculturalment entre les etapes finals del neolític i els primers moments de l'edat dels Metalls. La presència de les grans làmines ha estat assenyalada en diferents treballs monogràfics dedicats a donar a conèixer noves troballes arqueològiques (Pericot 1950, Tarradell 1962) i en síntesis més modernes (Martín et alii 2002, Tarrús 2002). En cap d'aquests treballs es tracta de forma específica el paper d'aquests singulars elements lítics dins de la dinàmica socioeconòmica de les comunitats del nord-est peninsular dins el període considerat.

Malgrat això, des del nostre punt de vista, el desenvolupament d'una investigació específica sobre aquestes grans làmines ens pot permetre conèixer

¹. Datació en anys calibrats abans de la nostra era.

- Estudi de les traces d'ús per tal de determinar la funció o funcions de les grans làmines.
- Avaluació i cens dels contextos arqueològics, analitzant aspectes com la cronologia d'aparició, l'ús de les grans làmines, el paper social, etc.

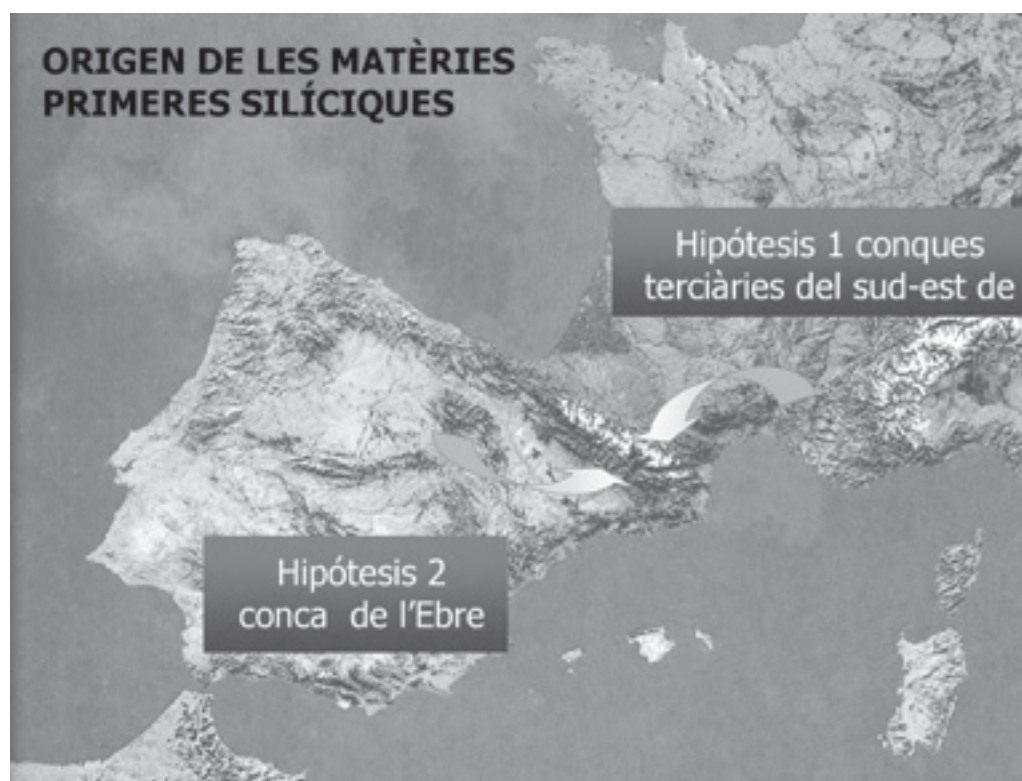
La primera aproximació que hem realitzat, l'hem basat en l'anàlisi de fons de diferents museus, entre els quals cal destacar la col·lecció de grans làmines dipositades al Museu de Sant Feliu de Guíxols que provenen dels dòlmens de Mas Bousarenys (Santa Cristina d'Aro), del Llobinar (Fitor-Fonteta) i de Pericot (Torroella de Montgri).

• LA PROCEDÈNCIA DE LES MATÈRIES PRIMERES

aspectes inèdits sobre les estratègies dutes a terme en la gestió de les matèries primeres, la capacitat d'incorporar nous coneixements tecnològics, el grau de desenvolupament tecnològic i la funció de determinats instruments. Amb aquest objectiu, des de fa un temps (2001) desenvolupem un projecte de recerca de caràcter interdisciplinari, centrat en l'estudi de les grans làmines de sílex del nord-est peninsular, en el qual incidim especialment en els següents aspectes:

- Estudi de la procedència de la matèria primera, amb l'objectiu de determinar si són produccions locals o no locals.
- Anàlisi i caracterització dels processos de producció de les grans làmines per tal de poder abordar la qüestió de l'especialització tècnica dels artesans talladors.

La major part de les làmines estudiades han estat tallades sobre diferents matèries primeres que, tot i la seva variabilitat, podrien tenir com origen un mateix context geològic. Aquestes varietats de sílex presenten coloracions marronoses, amb tonalitats fosques que s'aproximen al negre. La major part d'aquestes roques presenten estructures en bandes marrons, més clares que la resta de la roca, com a conseqüència de formacions carbonatades relictos. La seva estructura és majoritàriament granular, micro o criptocristalina, tot i que les zones amb bandes presenten una estructura cristal·lina no tan definida com a conseqüència d'un procés de silificació no tan acusat. Tot i que el registre micropaleontològic constatat a partir observació macroscòpica és més aviat escàs, hem documentat la presència d'ostràcods.

A dalt, làmines de dolmen de Mas Bousarenys (Santa Cristina d'Aro).

A l'esquerra d'aquestes línies, hipòtesis sobre l'origen de les matèries silíceiques emprades en la producció de les grans làmines de sílex durant el Neolític final-Calcolític-Bronze inicial.

2. Un tipus d'anàlisi que es pot emprar és l'espectrometria de masses amb font de plasma acoblada inductivament. Dins el procediment analític d'aquesta tècnica, existeix la possibilitat de tractar mostres sòlides mitjançant l'ablació làser d'una superfície molt reduïda.

L'aprovisionament de la matèria primera no es realitzaria en contextos locals, no hi ha cap aflorament de sílex amb les característiques de les roques emprades en la talla de les grans làmines a les comarques de Girona.

A partir d'una revisió dels contextos geològics amb afloraments de roques silícies similars a les descrites anteriorment, podem assegurar que l'aprovisionament d'aquestes roques sobrepassa l'àmbit local. Aquests fet ens dirigeix a localitzar les àrees font en dues direccions:

- cap al nord-est, en les depressions reblertes de materials continentals i marins d'edat paleògena (Oligocè) i neògena (Miopliocè) que es localitzen a l'actual arc litoral mediterrani francès, Rosselló, Languedoc i Provença.
- cap el sud-oest, a les conques sedimentàries lacustres continentals de fàcies evaporítiques, d'edat oligocena i miocena, que es localitzen a l'actual conca de l'Ebre.

Malgrat tot, cal remarcar que aquestes dues possibilitats, ens les plantejem com una hipòtesi de treball que s'ha de contrastar mitjançant la caracterització dels materials i una posterior comparació amb les mostres de sílex arqueològiques en què es duquin a terme analítiques no destructives².

• LA PRODUCCIÓ DELS SUPORTS LAMINARS

El primer fet que cal destacar de l'estudi de les característiques tecnomorfològiques de les grans làmines són les grans dimensions d'aquests productes laminars que poden arribar a mesurar més de 30 cm de llargada. Al nord-est peninsular, aquestes produccions

són inèdites fins a finals del neolític.

Els mètodes de talla emprats per a produir làmines que en alguns casos poden superar els 30 cm mai no s'havien documentat en el nord-est de la península Ibèrica.

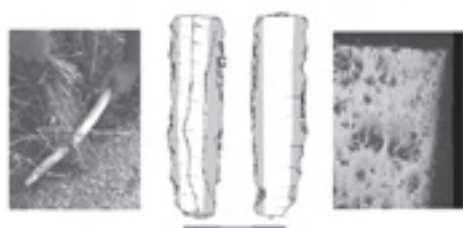
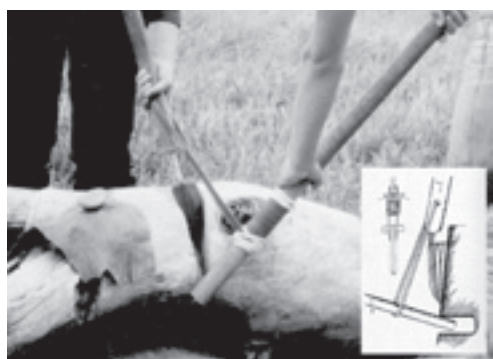
L'anàlisi de les làmines dels dòlmens de Bousarenys, Llobinar i Pericot ens ha permès extreure interpretacions preliminars de distinta índole. Tant en el conjunt disposat en el fons de Museu com en altres analitzades procedents de diferents indrets de Catalunya, s'han documentat exclusivament productes ja elaborats i en cap cas s'ha constatat la presència de restes produïdes en el procés de talla.

Malgrat això, hem pogut determinar dos mètodes de talla diferents:

- Percussió indirecta. Formen el grup més nombrós d'efectius. Aquesta tècnica es caracteritza per l'ús d'una escarpra o punxó com a mitjà intermediari entre el martell i el nucli de sílex que es talla (Baena 1998). Aquest és el cas per exemple de les làmines de Llobinar (Fitor.Fonteta) i de la major part de les del dolmen de Bousarenys (fig. 1, núm.2, 3, 4, 5) (Santa Cristina d'Aro).
- Talla per pressió reforçada o amb palanca. Aquest tipus de tècnica permet canalitzar la força exercida mitjançant la pressió amb l'ajuda d'una palanca (Volkov/Guiria 1991). Com a conseqüència, és possible augmentar la pressió i obtenir productes laminars de major longitud i més regulars que els obtinguts mitjançant percussió indirecta. Al dolmen de Bousarenys existeix un exemplar de fragment medial de làmina que conté totes les característiques atribuïdes a aquesta tècnica de talla (fig. 1, núm. 1).

Procés experimental de talla de grans làmines emprant la tècnica de percussió indirecta.

Molt sovint els fils de les làmines han estat retocats, de manera que apareixen generalment modificats mitjançant retocs abruptes, profunds, directes, continus, fet que mostra un ús perllongat d'aquests estris.

Possiblement la talla d'aquestes grans làmines, la realitzaven veritables especialistes, coneixedors tant de la tècnica com de les varietats de sílex necessàries.

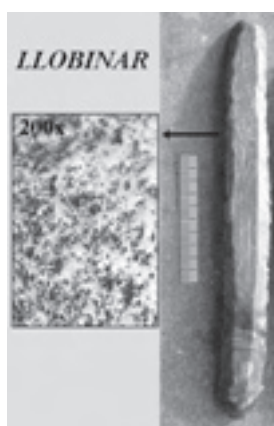
• L'ÚS DE LES GRANS LÀMINES

La concepció tradicional establia que les grans làmines eren béns de prestigi dipositats en les inhumacions sense haver estat emprats. Aquesta interpretació no fonamentada ha estat una de les qüestions que hem pretès demostrar mitjançant l'anàlisi funcional a l'hora de poder fonamentar si es tractava d'artefactes fabricats expressament per a deixar-los amb els inhumats, a modus d'ofrena, o si, en canvi, aquests estris havien estat utilitzats amb anterioritat en determinats processos productius.

La major part de les làmines analitzades presenta rastres d'ús associat al tall de plantes no llenyoses, possiblement cereals en la majoria de casos. Sovint s'han utilitzat els dos fils, reavivats constantment, com hem constatat en una de les làmines de Mas Bousarenys. És tan elevat el grau de reavivament que ha perdut una part considerable dels seus fils.

Generalment les grans làmines dipositades en el contextos funeraris van ser anteriorment molt utilitzades, bàsicament en la sega i processat de cereals.

D'altra banda, també hem constatat, en algunes làmines de Bousarenys i de Llobinar, traces d'ús que es poden vincular amb el raspat de pell seca i, en la làmina del dolmen de Pericot (Torroella de Montgrí), un doble ús, d'una banda, per segar plantes i, d'altra, per raspar pell seca amb abrasió o alguna matèria mineral no massa dura.

Com a conclusió podem dir que l'anàlisi funcional realitzat ens indica que les làmines han estat emprades en diferents activitats, entre les quals predomina la sega i el processat de cereals.

Tot i que estem davant de resultats preliminars, sembla que a part

del seu possible significat simbòlic avalat pel fet de ser estris localitzats exclusivament en contextos funeraris, aquestes grans làmines van intervenir en diferents processos de treball relacionats tant amb activitats subsistencials com amb els processos d'elaboració d'instruments i objectes, per la qual cosa es tractaria d'estrils polifuncionals. Resta clar que no estem davant d'un tipus de béns dotats exclusivament d'un caràcter ideològic, tot i que en un determinat moment aquests tipus d'instruments adquirissin una nova i darrera funció en ser dipositats com a ofrena funerària.

ANTONI PALOMO

Centre d'Arqueologia Subaquàtica de Catalunya - Museu d'Arqueologia de Catalunya. C/ Pedret, 95. 17007 Girona. E-mail: tpalomo@gencat.net

XAVIER TERRADAS

Consell Superior d'Investigacions Científiques. Laboratori d'Arqueologia - Inst. Milà i Fontanals. C/ Egipcíiques, 15. 08001 Barcelona. E-mail: terradas@bicat.csic.es

XAVIER CLOP

Universitat Autònoma de Barcelona. Departament d'Antropologia Social i Prehistòria. Edifici B - Facultat de Lletres. 08193 Bellaterra (Barcelona). E-mail: xavier@clap.uab.es

JUAN FRANCISCO GIBAJA

Museu d'Arqueologia de Catalunya. Passeig de Santa Mardona, 39-41. 08038 Barcelona. E-mail: jfgibaja@teleline.es

Bibliografia:

- BAENA, J. *Tecnologia lítica experimental. Introducció a la talla de utillatge prehistòric*. Oxford: Hadrian Books Ltd. (BAR International Series, S721), 1998
- MARTÍN, A., Petit, M.A. y Maya, J.L. *Cultura material, economia i intercanvis durant el III mil·lenni aC a Catalunya (Actes del XII Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà)*: 295-323. Puigcerdà: Institut d'Estudis Ceretans, 2002
- PERICOT, L. *Los sepulcros megalíticos catalanes y la cultura pirenaica*. Barcelona: CSIC, 1950.
- TARRADELL, M. *Les arrels de Catalunya*. Barcelona: Ed. Vicens Vives, 1962
- TARRÚS, J. *Poblats, dòlmens i menhirs. Els grups megalítics de l'Albera, serra de Rodes i cap de Creus (Alt Empordà, Rosselló i Vallespir oriental)*. Girona: Diputació de Girona, 2002
- Volkov, P.V. y Guiría, E.I.. *Recherche expérimentale sur unes techniques de débitage. En 25 ans d'études technologiques en Préhistoire. Bilan et perspectives*: 379-390. Juan-les-Pins: APDCA, 1991

A dalt, a l'esquerra, procés experimental de sega amb falç de sílex i representació en el dibuix de la zona amb poliments característics d'aquest treball. A la dreta: fotografia realitzada amb microscopi de les traces d'ús de sega deixades en els fils d'una làmina de sílex.

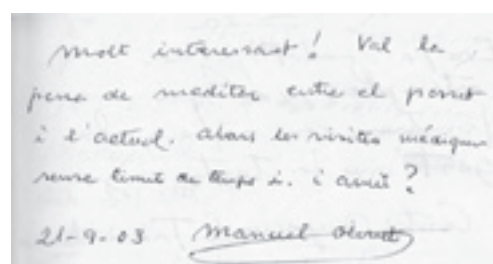
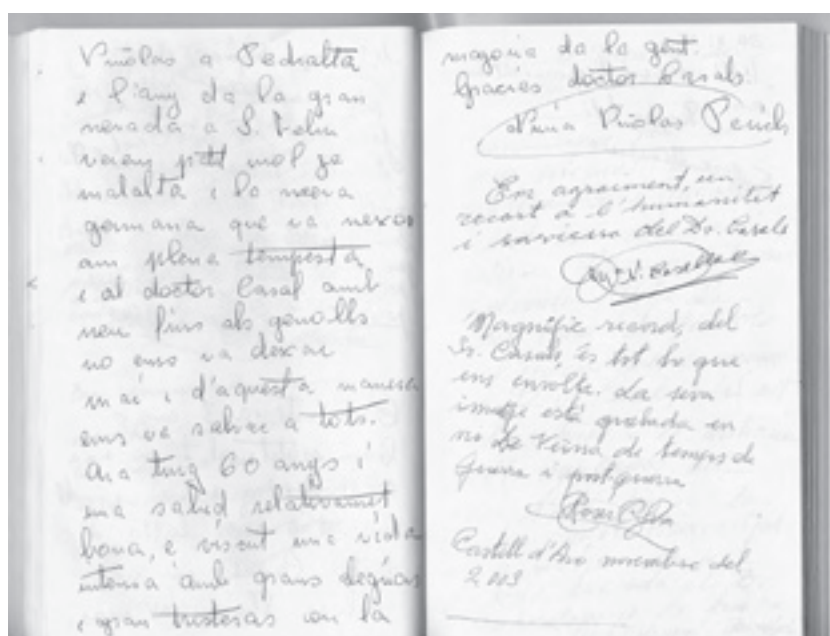
Al costat, procés experimental de talla de grans làmines emprant la tècnica de talla de pressió amb palanca

A baix, làmina de llobinar (Fitor-Fonteta) i detall de fotografia realitzada amb microscopi a 200 augmentes de les traces d'ús característiques de sega de cereals.

Un llibre escrit pels visitants

SÍLVIA ALEMANY

A l'exposició recentment finalitzada "El metge rural a la postguerra. Col·lecció Martí Casals Echegaray", havíem reservat un espai perquè els visitants que volguessin, hi escrivissin algun comentari, algun record, etc. Ens va moure a fer-ho la voluntat de conèixer què en pensaven, de l'exposició, però vam deixar-ho a l'atzar i només vam refiar-nos d'aquells que pensessin que valia la pena de perdre uns minuts i anotar l'opinió que en tenien.

paral·lelismes i recordances. En molts comentaris, s'hi deixa entreveure una recança perquè el progrés ha deixat de banda l'aspecte més humà de la medicina, problemàtica que ja des de fa temps es planteja en el mateix si del sector professional mèdic, i en concret en l'àmbit de la medicina familiar.

També hi trobem queixes (per no tenir rètols complementaris en altres d'idiomes, comentaris sobre algun text), tot i que, majoritàriament, els que es decideixen a escriure ho fan per donar una opinió molt favorable, i elogien fins i tot la institució museística i la municipal, de la qual depèn el Museu.

Hi ha persones que -després de recórrer la trajectòria del Dr. Casals i sentir els testimonis orals- deixen un escrit emocionat. Aquests són els que fan que només per una de sola d'aquestes visites ja hagi valgut la pena de dedicar-hi tots els esforços. El mateix sentiment ens acompanya en llegir alguns comentaris dels ensenyants o grups escolars que (tot treballant el dossier didàctic¹) hi han passat.

Com a servei públic que som, cal que ens plantegem l'avaluació sistemàtica per conèixer en detall el grau de satisfacció, de transmissió de continguts i el tipus de públic que tenim i aquell que encara no ha vingut o ha deixat de venir. També cal reflexionar sobre les prioritats d'un museu modern: conservar un patrimoni, informar, formar, ensenyar, etc., així com proveir d'estímul els nostres visitants².

SÍLVIA ALEMANY
Museu d'Història

De seguida, alguns visitants s'animen a escriure algun comentari. En total n'hem pogut recollir cap a dos-cents, 193, per ser més exactes.

A vegades -si no es porten enquestes i avaluacions planificades- es fa difícil saber si el missatge que l'organitzador ha volgut imprimir al llarg de l'exposició ha arribat al visitant. Perquè no cal dir que en qualsevol exposició -com en tota activitat cultural- hi ha un missatge i una visió determinada que s'hi manté mentre dura. Aquest quadern d'anotacions ens ha servit per corroborar que la comunicació s'ha produït -la humanitat i els coneixements tècnics d'alguns metges rurals en el context d'una època deprimida i plena de privacions- i ha fet reflexionar molts dels nostres visitants.

Alguns usuaris, tot i no estar relacionats ni residir a la zona on s'inscrivía l'àmbit de l'exposició (Sant Feliu de Guíxols i la Vall d'Aro), n'han relacionat la temàtica amb la realitat pròpia de la seva zona, fent

1. "El metge rural a la postguerra". Dossier didàctic. Elaborat per Paquita González (Col·legi Sant Josep), Antoni Campos (Col·legi Gaziell), Amàlia Castelló (Col·legi Baldri Reixach), Lluís Calverons (IES Sant Feliu), Elena Esteve, Sílvia Alemany (Museu d'Història). Museu d'Història, novembre de 2003.

2. WAGENSBERG, Jorge. "Principios fundamentales de la museología científica moderna", dins *Alambique. Didáctica de las ciencias experimentales*, núm. 22, 2000, pp. 15-19.

NOTÍCIES

DEL MUSEU

La Biblioteca del Museu

El passat 2003 s'inicià la catalogació del fons bibliogràfic del Museu, tasca de la qual és responsable el col·laborador i membre de la Junta Tècnica del Museu Pere Roig. D'acord amb les directrius del Servei de la Biblioteca Municipal, s'han codificat les diverses temàtiques que conformen la globalitat del fons. En total, fins el mes de gener de 2004, hi ha a la consulta 1.259 unitats, dels camps següents:

Arqueologia: 399

Art: 87

Ceràmica: 27

Diccionaris: 10

Història: 303

Edicions locals: 187

Museologia: 173

Patrimoni marítim: 73

Visita de Sr. Albert Telese al Museu

El propassat dia 13 de gener el Museu va rebre la visita del reconegut especialista en ceràmica catalana i autor de nombroses obres de referència, el Sr. Albert Telese Compte. Acompanyat per Josep Escortell i Néstor Sanchiz va interessar-se especialment pel fons de ceràmica procedent del Monestir, que ja coneixia i havia estudiat, però que ha anat augmentant en els darrers anys amb les intervencions arqueològiques.

Va valorar molt positivament el conjunt i la varietat de ceràmica corresponent al període que comprèn des del s. XIV i fins al s. XVIII del Monestir, i expressà la necessitat de revaloritzar-lo.

El vaixell històric restaurat pel Museu Marítim de Barcelona, i actualment una secció més d'ell, arribarà el maig a Sant Feliu.

Albert Telese, a l'esquerra, amb Josep Escortell i Néstor Sanchiz.

L'agenda. Avançament d'activitats

- Del 4 de març al 2 de maig de 2004

Exposició: "Cruïlla de civilitzacions"

- Del 10 al 23 de maig de 2004

Exposició: "Concurs de Pintura Ràpida"

- Primera quinzena de maig

Arribada del pailebot Santa Eulàlia al port de Sant Feliu

- Del 27 de maig al 4 de juliol de 2004

Exposició: "La Costa Brava. Francesc Català-Roca"

- Del 15 de juliol al 31 d'agost de 2004

Exposició: "Escenaris. Colita"

- Setembre- desembre de 2004

Exposició: "1904/2004 Un museu amb història".

DARRERES DONACIONS

AL MUSEU

12.11.03 Joan Gruart

Donació d'un oli sobre acrílic, obra del mateix Joan Gruart i que va figurar entre les obres exposades per l'artista a la sala de la Cambra de Comerç de la Ciutat. Mides de l'obra: 114 x 146 cm.

04.12.03 Narcís Franquesa

Donació d'un portaplànols de llautó, un cartabó petit de dibuix i dos polidors de punta de llapis procedents de l'Escola d'Arts i Oficis.

22.12.03 Anna Maria Mir

Donació de dos mapes amb emmarcament superior i inferior de fusta que representen la província de Girona i el sistema telegràfic d'Espanya amb Europa.

Mestres per un dia

JORDI PRADAS QUINTANA

S'acompleix el propòsit que el professorat de l'IES ens havíem plantejat a l'hora d'organitzar aquestes activitats que no era cap altre que el d'intentar introduir el mestratge entre els propis alumnes.

A dalt, grup d'alumnes de l'IES Sant Feliu de Guíxols (1r d'ESO) i cicle formatiu de grau superior d'Educació Infantil que actua en una representació dels Pastorets.

A la dreta, alumnes de l'IES Sant Feliu de Guíxols (1r ESO) actuant davant la gent gran a l'asil.

“La societat actual tendeix a oblidar massa aviat els bons propòsits que s'imposa amb motiu de les festes nadalenques i les entrades d'any.” Aquesta afirmació la vaig escoltar, en un programa de varietats, que emetien el dimecres a la tarda just la vigília de la tornada al col·le del mes de gener. Vaig mirar com jugava la meua filla petita, òbviament més capficada en les ulleres de pasta negra que duia el mediàtic presentador, que no pas en l'argument de fons que havia volgut transmetre a l'audiència. Feia una engruna que era molt petita i ara ja no ho era tant. Enmig d'aquestes sensacions, em va venir al cap l'últim dia d'escola, abans de les merescudes vacances.

Vaig pensar en les cares d'il·lusió dels avis i les iaies quan els nens de 1r d'ESO, unes poques setmanes abans, els havien interpretat l'audició musical de xilòfon. Boca tancada, llavis estrets..., no fos cas que s'hi escapés cap nota d'inspiració. Avui, però, reien i picaven de mans en finalitzar la funció de *Pastorets* que els varen representar les noies de Cicle Formatiu de Grau Superior d'Educació Infantil. Amb quatre cartolines i rampoines, varen escenificar la ficció perfecta de les principals escenes nadalenques.

La interacció generacional també es va produir en els tallers que els alumnes de Cicles Formatius d'Electricitat, Perruqueria i Estètica i Administratiu havien projectat per als estudiants de 3r d'ESO. Els

grans, amb gran dosi de paciència, instruïen els més joves. De vegades un somriure pietós constatava un cert grau de veterania; altres vegades, malgrat tot, un somriure trapella i picaresc dels més petits esdevenia un desig de voler créixer, potser, massa ràpidament. En tot cas, s'estava acomplint el propòsit que el professorat de l'IES ens havíem plantejat a l'hora d'organitzar aquestes activitats que no era cap altre que el d'intentar introduir el mestratge entre els propis alumnes.

Les noies i els nois que enguany canviaran de cicle i d'etapa també van participar en la moguda: els uns llegien poemes de Miquel Martí i Pol, retallaven cartolines i hi enganxaven trossos de papers llampants, amb la finalitat d'elaborar una felicitació nadalenca per oferir a les seves famílies; els altres, amb un silenci gairebé sepulcral, miraven la pel·lícula *Bowling for Columbine*. El malaguanyat escriptor i els flamants personatges del film esdevingueren, en aquella ocasió, els principals actors de la tasca docent del nostre alumnat.

D'altra banda, la preocupació pels problemes que ha de suportar molta gent avui en dia va propiciar que els alumnes de Batxillerat participessin, activament, en la conferència sobre el voluntariat social que els va oferir la Fundació del Voluntariat a les Comarques Gironines. L'inconscient va fer que el record se centrés en un xicot de 3r d'ESO. Mentrestant, a la televisió, l'home de les ulleres de pasta negra havia desaparegut. Al seu lloc apareixia, a la petita pantalla, un altre senyor amb molt de cabell que una veu en *off* deia que era l'últim fitxatge del Barça. La meua filla petita...

JORDI PRADAS QUINTANA

Professor de l'IES de Sant Feliu de Guíxols

Coneix-te, coneix-nos!

ESCOLA D'ADULTS

Enguany sembla ser que és un any internacional, any de trencament de fronteres, any del Fòrum de les cultures 2004, que encara que no sabem exactament què és, però sí que sabem que en el nostre petit país hi ha molt de moviment.

Els nostres pobles i paisatges humans estan canviant. La pluriculturalitat cada vegada és més patent en el nostre entorn quotidià i aquest fenomen comporta una riquesa potencial de la qual moltes vegades ni tan sols som conscients. Quan fins i tot en termes econòmics es parla d'optimització de recursos o de la potencialitat del capital humà, per què en l'aspecte social no apliquem aquests principis? A Sant Feliu, una ciutat que ja ha arribat als vint mil

habitants, amb part d'aquesta població estrangera, tenim aquesta potencialitat, aquesta riquesa i l'hem d'aprofitar; i per poder-ho aconseguir ens hem de conèixer, hem d'intercanviar. És en aquest sentit que hem pensat participar des de l'escola -lloc de socialització per excel·lència, i un dels primers llocs per a aquelles persones qualificades de *nouvinguts*- en aquesta civilització del mestissatge. Aquesta circumstància no ha de romandre al marge de la tasca de totes aquelles institucions que han de fo-

“Coneix-te, coneix-nos” consisteix en la programació d'un conjunt d'activitats on s'afavoreix el coneixement de l'altre, el coneixement i l'intercanvi d'altres realitats i de les seves riqueses

mentar la pedagogia, l'educació en els valors i la convivència.

Enguany sembla ser que és un any internacional, any de trencament de fronteres, any del Fòrum de les cultures 2004, que encara que no sabem exactament què és, però sí que sabem que en el nostre petit país hi ha molt de moviment. Perquè aquest moviment tingui connotacions de realitat, almenys en aquest microcosmos que és l'Escola d'Adults, i des d'ella puguem aportar el nostre gra de sorra, hem posat en marxa un programa d'intervenció sociocultural que s'anomena com el títol de l'article: "Coneix-te, coneix-nos". Consisteix en la programació d'un conjunt d'activitats on s'afavoreixi el coneixement de l'altre, el coneixement i l'intercanvi d'altres realitats i de les seves riqueses. Una conferència sobre El Salvador, un taller de sexualitat i la projecció de la pel·lícula *Bowling for Columbine* són algunes de les activitats programades.

Per altra banda, però dins de la mateixa mirada, proposem des de l'Escola a totes les persones d'aquesta ciutat formar part d'una xarxa d'intercanvi de llengües, en la qual cadascú tingui la possibilitat de donar i de rebre, és a dir, de poder participar en un projecte recíproc.

Creiem que el millor per saber de què va aquest projecte és reproduir el díptic que l'Escola ofereix a les persones interessades.

• CONEIX-TE, CONEIX-NOS!

Xarxa d'intercanvi: les llengües a l'abast de tothom.

La Xarxa d'intercanvi pretén posar a l'abast de tothom la possibilitat de fer pràctiques d'aquelles llengües que hom necessita o senzillament li plauen. Tal com diu la paraula xarxa, allò que s'estén i acull, vol posar en contacte tant aquelles persones que volen rebre com aquelles persones que ofereixen. Què és el que demanem? Què és el que estem disposats a oferir? El nostre temps i ganes de compartir amb unes persones d'una altra llengua i país, per tal de practicar una llengua d'ús, senzillament mantenir una conversa. També tenim la possibilitat de practicar alguna llengua que sigui el nostre objecte d'estudi en aquests moments.

LLENGÜES QUE S'OFEREIXEN A LA XARXA:

Català
Castellà
Anglès
Alemany
Àrab
Francès

COM FUNCIONA:

- Omplir una fitxa en la qual s'expressin les necessitats de cadascú, i també la disponibilitat.
- Entregar la fitxa a la persona que coordina el pro-

grama, en aquests moments, la cap d'estudis.

- La coordinadora us posarà en contacte amb aquelles persones que cregui que s'ajusten a les vostres demandes o ofertes.
- Un cop s'hagi establert el contacte i sigui satisfactori per ambdues bandes, es passarà a formalitzar l'acord.
- En aquest acord hi figuraran les persones que l'estableixen, els dies, el temps de dedicació i el lloc on es farà la conversa.
- Aquest acord pot ésser rescindit en qualsevol moment, sempre amb el consentiment dels components.
- En cas que calgui, es demanarà la intervenció de la coordinadora.
- L'intercanvi no implica reciprocitat: el fet d'oferir, no implica rebre i a la inversa.

Aquesta activitat promoguda pel Centre de Formació d'Adults s'emmarca dins "Coneix-te, coneix-nos", programa d'acció i comunicació pluricultural. No cal dir que qualsevol iniciativa o aportació serà ben rebuda. Com que hem començat dient que és any de trencar fronteres, us proposem que les trenquem junts.

ESCOLA D'ADULTS

C.F.A. Sant Feliu de Guíxols

Alumnes preparant el taller de teatre.

L'aula d'incorporació tardana, un lloc de pas

DOLORS DUCH I RABASSEDAS

*Els grups que tinc a l'aula són heterogenis quant a l'edat, pel que fa als països de procedència, i fins i tot amb relació a les necessitats, perquè tots parteixen de realitats ben diferents. Tots, però, comparteixen una fita comuna: **aprendre la llengua catalana**.*

Al CEIP Mn. Baldori Reixach de Sant Feliu de Guíxols, des de fa tres anys, tenim una aula dedicada als alumnes d'incorporació tardana, de la qual sóc la mestra.

Els dos primers anys hem organitzat l'aula i hem elaborat el material a la pròpia escola, amb el suport del servei de Compensatòria. Aquest tercer any he passat a formar part del SEDEC (Servei d'ensenyament del català), i des d'aquí em proporcionen nou material i també noves idees, que enriqueixen molt la meva experiència.

L'escola sempre ha respectat, a l'hora de fer els horaris, no interferir en aquelles matèries (plàstica,

música, educació física) que els nens i nenes de l'aula d'incorporació tardana poden compartir amb els seus companys de classe i que no requereixen tantes competències lingüístiques com la llengua, les matemàtiques, entre d'altres.

Els grups que tinc a l'aula són heterogenis quant a l'edat, pel que fa als països de procedència, i fins i tot amb relació a les necessitats, perquè tots parteixen de realitats ben diferents: uns han estat escolaritzats al seu país d'origen, d'altres no, uns tenen llengües mares semblants a la nostra i d'altres, ben diferents, uns tenen famílies més integrades a la nostra societat que d'altres. Tots, però, comparteixen una fita comuna: aprendre la llengua catalana.

L'aula d'incorporació tardana és un lloc de pas i un espai obert a tota l'escola. No serà mai un lloc enquistat, que etiqueta els nens i nenes que hi assisteixen

Aula d'incorporació tardana del CEIP Mn. Baldiri Reixach.

Al cap de cinc o sis mesos els alumnes es poden integrar a l'aula ordinària. Se'ls ha obert un camí d'integració a la nostra societat

El primer pas és la comprensió oral. Per aquest aprenentatge, utilitzem imatges, contes, jocs, cançons, poemes, entre altres coses.

Tot seguit, ve l'expressió oral: L'experiència em diu que és el més difícil d'aconseguir, fins i tot a l'aula ordinària. Aquests és el mètode: mitjançant fitxes de conversa, provoquo situacions en què es veuen obligats a parlar.

L'últim graó a treballar és l'expressió i comprensió escrita. Aquesta part, la treballo a base de comprensió lectores adequades al nivell, contes, poemes, rondalles, etc. És curiós, però, que per treballar aquesta part he actualitzat i tret la pols a materials que s'utilitzaven quan es va començar a fer català a l'escola.

Quan un alumne "domina" en certa manera aquestes quatre habilitats, és el moment de retornar-lo a l'aula. Ara bé, normalment es van reduint les sessions de manera gradual. Per això dic que l'aula d'incorporació tardana és un lloc de pas i un espai obert a tota l'escola. No serà mai, des del meu punt de vista, un lloc enquistat que etiqueta els nens i nenes que hi assisteixen.

Haig de dir que la motivació amb tot aquest alumnat

està assegurada. Ells tenen la necessitat d'aprendre la llengua vehicular del seu entorn per relacionar-se, per moure's en el seu barri, escola, poble o ciutat, per això, qualsevol acte d'ensenyament aprenentatge és molt ben rebut.

Al principi, de vegades, se't fa un nus a la gola quan t'adones que els nens i nenes que tens al davant no t'entenen ni per dir bon dia, però la rutina i el fet d'anar repetint les mateixes expressions en situacions reals, el fet de fer-los perdre la por a equivocar-se, i també jo mateixa perdre la por a cultures i llengües noves, l'esforç continu seu i meu, és infal·lible. Aquell nus a la gola es va fonent i arriba un dia, no pas gaire llunyà, en què ens entenem a nivell oral, i, poc més tard, a nivell escrit.

És important per a ells que els altres reconeguin el seu esforç i que ells puguin mostrar els seus avenços, per això, a tall d'experiència, m'vull dir que una de les eines més potents per tal que perdin la por a parlar en català i a la vegada se sentin importants i acceptats per la resta de l'escola és que participin en tallers de teatre, és per això que preparam una representació per Nadal i una a final de curs.

En tot plegat, no hi pot faltar l'ús de les noves tecnologies, i, de fet, hi ha programes exclusivament pensats per a l'alumnat estranger, gràcies als quals poden escoltar i gravar el que ells diuen. Això els motiva molt.

A mi em dona una gran satisfacció el fet que, normalment al cap de cinc o sis mesos, no gaire més, tot aquest l'alumnat estranger ja es pugui integrar a l'aula ordinària, i també veure com participen en converses amb amics, a les festes tradicionals que celebrem a l'escola o trobar-los a la botiga; en definitiva, veure que tenen obert un camí d'integració a la nostra societat.

DOLORS DUCH I RABASEDAS

Mestra de l'aula d'incorporació tardana
CEIP: Mn. Baldiri Reixach
Sant Feliu de Guíxols

Realitat i ficció

No sé si us ve al cap un anunci entranyable de la Creu Roja, en el qual un nen de bolquers ofería el seu xumet al nen de la TV -anunci dins l'anunci- que plorava. Aquesta confusió de ficció i realitat provocava un somriure dolç, ben al contrari del nus a l'estómac que segurament us ha provocat la confusió de realitat amb ficció que hem vist a les notícies aquests últims dies. Són imatges esgarrifoses, de la guerra d'Iraq, i encara ho són més pel tractament que se'ls dona.

La veu en *off* comenta -perquè nosaltres ho puguem veure asseguts còmodament davant del televisor- els avenços de la tècnica que permeten a l'helicòpter enregistrar com va matant amb la seva artilleria els "dissidents" iraquians que surten corrents d'un camió. Són imatges nocturnes i això en mitiga la cruesa. Es veu en negatiu la baluerna del camió i les persones, que en surten corrents. Una petita explosió, com la d'un videojoc, i tot s'ha acabat. I així una persona rera l'altra. Realitat emmascarada de videojoc. Quin missatge vol la societat que faci seu el jovent de demà? El de les "Actituds valors i normes" que el *Disseny Curricular de Primària de la Generalitat* ens mana a les escoles o el de la "violència, la mentida i el tot-s'hi-val" que ens transmeten diàriament els mitjans de comunicació? O ens ho prenem tots més seriosament, dirigents inclosos, o valdrà més tancar les escoles. No calen ni tants mitjans, ni tan cars, per vendre als nens un món de ficció, només els hem de posar davant una pantalla amb una pel·lícula ben ensucrada.

Sobrem els mestres, les escoles, els voluntaris, les ciutats educadores, el Fòrum 2004, etc. El 1984 d'Orwell ja és aquí. Fins i tot els polítics americans estan intentant reescriure la història pel que fa a la guerra d'Iraq i les armes de destrucció massiva, i, lamentablement, gairebé ho estan aconseguint, només cal que mireu algun vespre els programes que, segons els índexs d'audiència, són més vistos per la canalla, i entendreu què volem dir.

Equip Directiu
CEIP L'Estació

Publicacions rebudes al Servei d'Educació

- *Barcelona Educació*, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, núm. 34.
- *Eleccions als consells escolars (desembre 2002)*. "Informe sobre la participació als Consells". Ajuntament de Barcelona
- *Guies metodològiques*, "Les relacions intergeneracionals. Desenvolupament en el marc educatiu local, núm.5 .
- *Perspectiva Escolar*, "Poesia, repensar la quotidianitat", núm. 278.
- *Perspectiva Ambiental*, "Compostatge", núm.29.
- *Perspectiva Escolar*, "Les guerres", núm. 279.
- *Escola Catalana*, "Les pors i el coratge", núm. 404. . Cedida per Josep Escortell
- *Barcelona Educació*, Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, núm. 35
- *Som-hi, Sant Josep*, núm.6. Revista de l'AMPA.

Els grups de lectura... llegir i compartir

DAVID HERNÁNDEZ

El passat divendres 30 de gener es va iniciar la formació del primer Grup de Lectura de la Biblioteca: un espai obert a tothom en què es pretén compartir l'afecció per la lectura, posar en comú gustos, reflexions al voltant del llibre, compartir, en definitiva, les nostres emocions, els plaers -i els disgustos- que ens provoca endinsar-nos en una novel·la, un conte, un poema. Un espai on també pretenem obrir les nostres ments a llibres, gèneres, que potser mai no hauríem gosat o pensat de llegir. En definitiva, el contacte amb els companys del grup pot fer-nos descobrir noves experiències.

La lectura s'inicia ja a la infantesa...

“D e los diversos instrumentos inventados por el hombre, el más asombroso es el libro; todos los demás son extensiones de su cuerpo... Sólo el libro es una extensión de la imaginación y la memoria”. Jorge Luis Borges.

El naixement dels clubs de lectura no és una activitat nova: moltes biblioteques fa anys que ho estan promocionant, fins i tot creant grups especialitzats

en la lectura d'un gènere concret: és el cas de les biblioteques vinculades a la Diputació de Barcelona, que a més dels clubs de lectura generals que ja porten temps funcionant, han començat clubs de poesia, clubs de cinema -on es llegeixen llibres que han estat portats al cinema i alhora es fan visionats d'aquestes pel·lícules-, clubs de teatre, clubs de lectura en llengua anglesa i alemanya, de lectura juvenil, de lectura de novel·la llatinoamericana, de novel·la negra, de novel·la històrica, etc. Una

diversificació que és resultat de l'interès que susciten aquests grups.

Recentment, aquest impuls ha arribat amb més força a les biblioteques de Girona: podem trobar clubs a Santa Cristina, Platja d'Aro, Calonge, Palafrugell, Llagostera, Tossa. La central de Biblioteques de la Generalitat també comença a donar suport als clubs amb la compra de fons de llibres que serveixin de estoc per als grups, perquè puguin anar circulant per les biblioteques de la província.

• EL GRUP DE LECTURA DE SANT FELIU

En aquests moments, el grup el formem una dotzena de persones, però encara està obert a més participants; la dinàmica que seguirem serà reunir-nos a la sala d'actes de la Biblioteca un cop al mes -l'últim divendres de cada mes, de les 20,30 h. a les 22 h-, i allí discutir i intercanviar opinions sobre el llibre que haurem estat llegint: partint del senzill i directe "m'ha agradat/no m'ha agradat", pretenem aprofundir una mica en els perquè, cadascú amb la llibertat de donar opinions sobre el valor -o el descrèdit- formal, literari, estètic o fins i tot ètic que ens ha transmès la lectura; aquests perquè personals que tot sovint ens fem en solitari¹, ara els compartirem amb l'altre, i els enriquirem amb nous punts de vista. Es tracta de fomentar la lectura, i més encara, fomentar el debat en uns temps dolents per al diàleg.

En aquestes mateixes sessions, un dels membres proposarà sis títols d'entre els quals el grup en triarà un com a lectura per al proper mes, i això s'anirà fent rotativament per tal que cadascun dels integrants tingui l'oportunitat de proposar lectures que li hagin impactat, agradat, emocionat, divertit, etc. Ja veieu que el ventall és molt ampli! Amb la resta de títols "no escollits", farem una petita guia mensual amb les sinopsis dels llibres -queden com a "Llibres recomanats per tal persona"-, i així tindrem un racó de lectures recomanades. El llibre del mes el promocionem amb cartells, dins i fora de la Biblioteca, per donar opció a més gent a apuntar-s'hi. Els llibres, els proporciona en préstec la pròpia Biblioteca, i també distribueix entre els membres una guia sobre l'autor de l'obra.

Curiosament, els clubs van néixer per tal de crear nous lectors, però, en general, el que ha demostrat la pràctica és que gairebé sempre els seus membres ja són lectors i lectores, persones sensibilitzades amb el món dels llibres. No crec que, d'entrada, un grup pensat d'aquesta manera pugui cridar l'atenció a algú que no té un cert hàbit lector, o, encara menys, a algú que no està acostumat a anar a biblioteques o a llibreries. El que sí que podem fer és que els lectors ja més o menys formats que hi participen comencin a diversificar més les seves preferències, descobreixin nous camps, o llegeixin més del que feien abans. Es tracta, doncs, de donar oportunitats de creixement i espais d'expressió, i en el nostre cas, fer-ho a través de la literatura, que és una de les pedres angulars que sustenten l'existència de les biblioteques.

• ALTRES FORMES DE GRUPS: CLUBS VIRTUALS

En l'actualitat, l'experiència dels grups de lectura s'estén més enllà de l'àmbit físic de les quatre parets d'una sala²: Internet ofereix també la possibilitat de participar en clubs que vinculen gent d'arreu, fins i tot, evidentment, de països diferents, amb la llengua com a element vehicular; exemples d'això són les següents pàgines web, d'àmbit hispanoamericana -no hem localitzat clubs de lectura virtuals en català-:

<http://www.elaleph.com>

<http://www.LibroAdictos.com>

En elles, els participants -mitjançant un registre previ gratuït- discuteixen cada cert temps sobre un llibre en un fòrum virtual, un espai a Internet on els membres poden enviar les seves opinions en forma de missatges electrònics que es penjen d'una plana web, ordenats cronològicament, perquè la resta de membres ho puguin llegir.

• PER QUÈ LLEGIR? PER QUÈ NO LLEGIR?

Un últim apunt, una última reflexió. La lectura pot ser una recerca: de coneixement, d'informació, d'esbarjo, de plaer... de felicitat, en definitiva. Llegir ens pot fer més feliços, més savis, més comprensius, més humans, però això no significa que qui llegeix sigui

Es tracta de fomentar la lectura, i més encara, fomentar el diàleg en uns temps dolents per al debat

pot continuar quan som adults...

1. Diu l'escriptor nord-americà Paul Auster que "la literatura és essencialment soledat. S'escriu en soledat, es llegeix en soledat i, malgrat tot, l'acte de llegir permet una comunicació profunda entre els éssers humans".

2. Per a consultar un llistat de clubs de lectura amb seu "física" d'Espanya i Llatinoamèrica, podeu consultar la pàgina web: <http://www.clubdesdelectura.com> i per als de Catalunya: <http://www.gencat.net/joventut/catala/porta/lleure/cultura5.htm>.

Llegir és un dret i ha de continuar sent-ho, però, com a tal, també ha de ser-ho el fet de no llegir

i acompanyar-nos fins a la vellesa.

més feliç, més savi, més comprensiu, més humà, i que qui no ho fa sigui directament un ase absolut i una mala persona. Llegir un dret és i ha de continuar sent-ho, però, com a tal, també ha de ser-ho el fet de no llegir. Un acte voluntari, no una obligació moral ni una obligació escolar³. A un nen o nena no se'l pot obligar a llegir, de la mateixa manera que no se'l pot obligar a jugar: cal donar-li els mitjans, els recursos per descobrir, per discernir, per jutjar, en definitiva, si senten aquesta necessitat. En la mesura que s'aconsegueix fer agafar l'interès per la lectura a algú, gran o petit, estem donant oportunitats. Aquestes es prenen o es rebutgen, però cal donar-les per a poder decidir-ho.

DAVID HERNÁNDEZ

Bibliotecari

Bibliografia:

Escriptors que parlen sobre la lectura:

ECO, Umberto. *Lector in fabula*. Barcelona: Lumen, 1993.

LEWIS, C. S. *La experiencia de leer: un ejercicio de crítica experimental*. Barcelona: Alba, 2000.

MARTÍN GARZO, Gustavo. *El hilo azul: la pasión de contar, el secreto placer de leer*. Madrid: Aguilar, 2001.

PENNAC, Daniel. *Com una novel·la*. Barcelona: Empúries, 1997.

Nous assaigs sobre la lectura:

ARIZALETA, Luis. *La lectura, ¿afición o hábito?*. Madrid: Anaya, 2003.

ARGÜELLES, Juan Domingo. *¿Qué leen los que no leen?: el poder inmaterial de la literatura, la tradición literaria y el hábito de leer*. Barcelona: Paidós, 2003.

La educación lectora: encuentro iberoamericano. Madrid: Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2001

EQUIPO PEONZA. "El rumor de la lectura: una reflexión práctica", dins *El rumor de la lectura*. Madrid: Anaya, 2001, p. 13-40.

KOHAN, Silvia Adela. *Disfrutar de la lectura*. Barcelona: Plaza & Janés: 1999.

MORENO, Víctor. *Leer con los cinco sentidos*. Pamplona: Pamiela, 2003.

PETIT, Michèle. *Lecturas: del espacio íntimo al espacio público*. México D.F.: Fondo de Cultura Económica, 2001.

Sobre els clubs de lectura:

AJUNTAMENT DE BARCELONA, DIPUTACIÓ DE BARCELONA. *Biblioteques de Barcelona. Activitats. El club de lectura* [en línia]. < <http://www.bcn.es/biblioteques/> > [consulta: 1.2.2004].

ALONSO, Pura. "Primer encuentro de clubes de lectura: Biblioteca Pública del Estado de Guadalajara" dins *Educación y Biblioteca*, núm.113, 2000, p. 4-12.

ARELLANO YANGUAS, VILLAR. "El Club de Lectores: un instrumento para socializar la lectura", dins *Educación y Biblioteca*, núm. 61, octubre 1995, p. 57-58.

CALVO, Blanca. "Excepciones que transforman las reglas: los clubs de lectura", dins *Educación y Biblioteca*, núm. 35, març 1993, p. 63-65.

CALVO, Blanca. *Receta para un club de lectura* [en línia]. <<http://travesia.mcu.es/receta.asp>> [consulta: 1.2.2004].

CANDAMIO GONZÁLEZ, Antonieta. "Los clubes de lectura: una experiencia de promoción de la lectura", dins *Educación y Biblioteca*, núm. 133, gener/febrer 2004, p. 50-51.

RODRÍGUEZ RIVERO, M. "Leer para discutir, discutir para conocerse", dins *El País. Suplemento Babelia*, de 31 de juliol de 1999, p. 3.

[Cal afegir que dins la revista *Educación y Biblioteca* hi ha més articles sobre experiències de Clubs de Lectura en biblioteques concretes].

³. Com diu Daniel Pennac, escriptor francès i professor de literatura: "La llibertat d'escriure és incompatible amb l'obligació de llegir".

REVISTES I DIARIS

2004

Un any més, us detallem la relació de títols de publicacions periòdiques per a aquest 2004: mantenim els 5 diaris existents fins al moment i 81 revistes; a destacar les incorporacions de les publicacions *Bon Art* -sobre l'art a les comarques gironines-, la *Revista del Baix Empordà* -que tracta temes d'història de la comarca-, *Gavarres*: la revista de les Gavarres i d'Ardenya -publicació sobre el patrimoni natural i històric d'aquesta zona de l'Empordà- i *@terra a les comarques gironines* -revista sobre alternatives, crítica social i solidaritat-, *Mar de Mars* -el món i la cultura del mar- i *Top Girona*: de la Costa Brava als Pirineus -promoció turística de la província de Girona-.

Pel que fa a les estadístiques de préstec d'aquest tipus de material, aquest any 2003 hi ha hagut un total de 1681 préstecs de números solts de revistes -els números endarrerits poden endur-se a casa durant dues setmanes-, que representa un 3,6 % del total de préstecs de documents que ha tingut la Biblioteca durant aquest 2003 -48.298 documents prestats en total-. Això suposa un increment del 300 % respecte al préstec de revistes que es realitzava a l'anterior edifici del carrer Sant Llorenç.

Cal recordar també que, gràcies als 11 punts de connexió a Internet que s'ofereixen, es pot tenir accés a molta més premsa nacional i internacional, així com a revistes generals i aquelles especialitzades que no siguin de pagament.

A continuació trobareu el llistat complet de les revistes i diaris que es reben, ordenats alfabèticament i amb una breu descripció de la matèria que tracten.

DIARIS

• Comarcals
Diari de Girona
El Punt

• Nacionals
Avui
La Vanguardia

• Esportius
Sport

REVISTES

Aecork News - Indústria del suro
L'Amic de Paper - Biblioteques escolars
Àncora - Informació local
L'Arjau - Informació local
@terra a les comarques gironines - Crítica social i solidaritat
L'Avenç - Història (Catalunya)
L'Avi - Informació local
Bon Art - Art a Girona
BOP (Butlletí Oficial de la Província de Girona) - Butlletí oficial
Bricolage & Decoración - Decoració
El Carrilet - Informació local
Casa Jardín - Decoració
Catalunya Rural i Agrària - Agricultura
Cavall Fort - Revista infantil
Comer y Beber - Cuina
Correo Bibliotecario - Biblioteques
Cosmopolitan - Món de la dona
Cuadernos de Pedagogía - Educació

Cuerpomente - Salut i naturisme
Descobrir Catalunya - Viatges
Desnivel - Esports (Alpinisme)
Dirigido por - Cinema
DOGC (Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya) - Butlletí oficial. Subscripció a través d'internet
Editor - Turisme (Professionals del sector)
Educación y Biblioteca - Biblioteques
Elle - Món de la dona i moda
Enderrock - Música
Euro Modelismo - Modelisme
Faristol - Literatura infantil
Fotogramas & Video - Cinema
Gavarres - Patrimoni natural i històric
Geo - Geografia i viatges
Guix - Educació
Història 16 - Història
Hobby Consolas - Videojocs
I Love English - Anglès (Aprenentatge per a infants)
I World - Informàtica
Integral - Salut i naturisme
Interviú - Informació general
Inversión y Capital - Economia
El Jueves - Sàtira política
Labores del Hogar - Labors
Lecturas - Premsa del cor
Man - Món dels homes
Mar de Mars - Mar
Más Allá - Fenòmens estranys
Mi Jardín - Jardineria
Micromanía - Videojocs
El Mueble - Decoració
Mundo Científico - Ciència
Muy Interesante - Ciència
National Geographic Magazine (ed. espanyola) - Geografia
Natura - Naturalesa, protecció de la fauna i flora
Navegar - Esports (Navegació)
Okapi - Revista infantil
Patrones - Tall i confecció
PC World - Informàtica
Pelo New Look - Perruqueria
Perros y Compañía - Animals (Gossos)
La Proa - Informació local i comarcal
Qué leer - Literatura
Reporter Doc - Revista infantil
Revista de Girona - Informació general i local
Revista del Baix Empordà - Informació local i comarcal
Revista Musical Catalana - Música (Clàssica)
Rock de Lux - Música (Rock, techno, etc.)
Sardana - Informació local
Ser Padres Hoy - Paternitat
Sólo Bici - Esports (Ciclisme)
Sólo Moto Treinta - Esports (Motociclisme)
Speak Up - Anglès (Aprenentatge per a adults)
Sport Life - Esports
Super Foto Práctica - Fotografia
El Temps - Informació general
The Time - Informació general (en anglès)
Tiro Liro - Revista infantil
Top Auto - Automòbils
Top Girona - Turisme
Viajar - Viatges
El Vibora - Còmics
Zero - Món gai

David Hernández
Biblioteca Municipal

NOTÍCIES

DE LA BIBLIOTECA

Les notícies del dia a la Biblioteca

A partir d'ara, la Biblioteca difondrà les notícies que apareguin a la premsa diària a través de la seva cartellera: el recull es farà no només a partir dels diaris que arriben a la Biblioteca, sinó també dels que es poden consultar per Internet. Així, el conjunt de notícies que es recopilaran provenen de: *Avui*, *Diari de Girona*, *El País*, *El Periódico de Catalunya*, *El Punt* i *La Vanguardia*.

Aquest recull, de fet, es veu des de l'any 2001 gràcies a la tasca de recopilació de la premsa en paper de l'Alcaldia de l'Ajuntament; a partir d'ara, l'aportació de la Biblioteca serà el recull de la premsa electrònica i la seva difusió. A més, cal afegir que totes les notícies des del 2001 es conserven i també poden ser consultades per tothom que ho desitgi.

Música a les biblioteques

La Diputació de Girona ha engegat una campanya per a biblioteques que, sota el nom de "La descoberta de la música a les biblioteques", pretén apropar el món musical als nens i nenes. L'activitat consisteix en sessions d'una hora de durada aproximadament en què d'una manera molt amena s'expliquen compositors, moviments musicals, instruments, gèneres, etc., i s'ofereixen audicions relacionades amb el que s'està explicant. Aquesta campanya ja s'havia dut a terme anteriorment en d'altres biblioteques, però és la primera vegada que arriba a Sant Feliu.

Les set sessions es realitzaran els divendres, cada dues setmanes, a les 18.30 h. El calendari és el següent:

- 5 i 19 de març.
- 2, 16 i 30 d'abril.
- 14 i 28 de maig.

La darrera sessió, el 28 de maig i com a cloenda del cicle, consistirà en la interpretació d'un petit concert que tindrà lloc dins la pròpia Biblioteca.

Paral·lelament a aquesta activitat, la Biblioteca organitza, del 16 al 30 d'abril, i gràcies a la col·laboració del Consell Català del Llibre per a Infants i Joves -CCLIJ-, l'exposició "Lletra i música", que vol posar de relleu una tipologia variada de llibres infantils o juvenils, de creació o de coneixements, on la música hi té un paper rellevant.

L'exposició proposa fer arribar al públic infantil i juvenil una seixantena de títols sobre els següents aspectes:

- Determinats coneixements sobre la música.
- Diferents maneres estilístiques, narratives o gràfiques de presentar-la.
- Diferents vessants narratius des d'on enfocar-la.

El contingut de l'exposició es desenvolupa en diferents apartats:

1. Introducció a la música i a la seva història -soroll, so, veu, instrument, música-.
2. El so -silenci, sons de la natura, veus dels animals, etc.-.
3. D'un a molts -la suma dels efectes i les formes musicals fins arribar a l'orquestra-. Solistes, duets, trios, quartets... L'orquestra. Grups musicals moderns.
4. Instruments -de vent, de corda, de corda percudida, especialment els pianos, de percussió-.
5. Grafia musical -la grafia per transmetre i llegir música-. Cançoners i partitures. Grans compositors.
6. Cantar -els cantants corals i les cançons-.
7. Òpera -suma de la instrumentació orquestral i la veu a Occident o en altres rituals d'arreu-.
8. Efectes i màgia de la música -llibres que expliquen els efectes a vegades fantàstics de la música-.

Es disposarà també d'un catàleg on es ressenyaran breument tots els llibres seleccionats, amb indicació de si encara estan disponibles per a la venda o només es poden trobar en biblioteques.

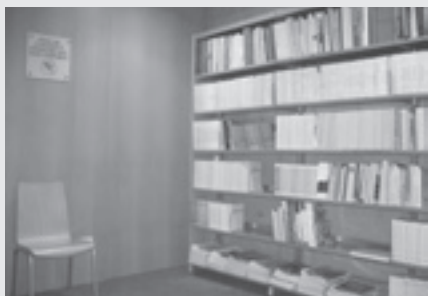
Aquesta exposició és itinerant, i, per tant, a més d'organitzar-se a Sant Feliu, també la podreu trobar a les següents biblioteques del Baix Empordà:

- Begur - Biblioteca Salvador Raurich: del 2 al 16 de març.
- Palafrugell - Biblioteca Pública: de l'1 al 15 d'abril.
- Castell-Platja d'Aro - Biblioteca Mercè Rodoreda: del 2 al 16 de juny.
- Pals - Biblioteca Municipal: del 4 al 18 d'octubre.
- Sant Antoni de Calonge - Biblioteca Municipal: del 19 d'octubre al 2 de novembre.

Més exposicions de llibres

Coincidint amb l'exposició "Lletra i música", que ja hem comentat en aquest número de *L'ARJAU*, també entre el 16 i el 30 d'abril, hi haurà dues exposicions més a la Biblioteca:

- La primera, titulada "Selecció curs 2002-2003", és una tria d'uns seixanta títols que, a parer de l'equip de crítics de la revista *Faristol* -editada pel Consell Català del Llibre Infantil i Juvenil-, són especialment remarcables per l'aportació qualitativa que representen per al món de l'edició d'obres

per a nens i joves, tant per la seva forma com pel seu contingut. La selecció s'ha realitzat entre els llibres publicats des del juliol de 2002 al juny de 2003.

• 8è Premi de Literatura "Protagonista Jove": aquesta és una mostra dels vuit novel·les juvenils -editades entre el juliol de 2002 i el juny de 2003 i en llengua catalana- que optaran a aquest Premi. La singularitat de l'elecció de les obres guanyadores és que la tria final la realitzen els propis joves lectors, inscrits ja sigui a través dels centres de secundària i batxillerat o bé a través de les biblioteques. L'objectiu de l'activitat és aconseguir que un gran nombre de joves llegeixin els llibres seleccionats; es constitueixin com a jurat dins de cada centre o biblioteca; els presentin i els defensin davant dels seus companys; i, entre tots, nomenin el llibre que consideren millor. Es pretén que la veu dels joves es faci sentir donant-los l'oportunitat de funcionar com a jurat amb repercussió més enllà del centre escolar i de la biblioteca.

La selecció prèvia dels vuit títols ve realitzada per una comissió d'experts en literatura per a joves, que ha escollit obres de temàtica i gènere diversos per tal d'oferir un ventall ben ampli de lectures, tenint en compte els diferents perfils lectors dels participants; les novel·les es divideixen en dues categories segons la franja d'edat dels lectors, i per a aquesta edició els llibres han estat els següents:

Categoria de 13 a 14 anys:

BURGESS, Melvin. *Billy Elliot*. Barcelona: Cruïlla, 2002.

FUNKE, Cornelia. *El senyor dels lladres*. Barcelona: Columna, 2002.

GAIMAN, Neil. *Coraline*. Barcelona: Empúries, 2002.

ORLEV, Uri. *Corre noi, corre*. Madrid: Alfaguara, 2002.

Categoria de 15 a 16 anys:

ALAPONT, Pasqual. *L'infern de Marta*. Alzira: Bromera, 2003.

DELGADO, Josep Francesc. *Els llops de la lluna roja*. Barcelona: Empúries, 2002.

KESSEL, Joseph. *El lleó*. Barcelona: Empúries, 2002.

SKIPPER, David. *Viure al límit*. Barcelona: Cruïlla, 2003.

Aquest curs l'IES Sant Feliu participa en l'elecció del 8è Premi "Protagonista Jove", mitjançant un grup de deu lectors del centre.

Inauguració del fons de l'Institut d'Estudis del Baix Empordà

El passat 16 de gener, a les set del vespre, va tenir lloc a la Biblioteca una trobada amb els membres integrants de l'Institut d'Estudis del Baix Empordà, entitat que promou la recerca històrica en aquesta comarca i que edita anualment un volum amb els treballs d'investigació que s'han dut a terme durant l'any.

En aquesta trobada es va inaugurar oficialment, en la nova seu de la Biblioteca Pública, el fons de llibres i de publicacions periòdiques que integren la Biblioteca de l'Institut i que ja fa uns anys van ser cedits a l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols. De fet, el 5 de febrer de 1999 ja havia tingut lloc la formalització oficial del conveni entre l'Institut i l'Ajuntament a l'antiga seu de la Biblioteca al carrer Sant Llorenç: en aquest conveni, l'entitat va cedir la seva col·lecció de llibres i publicacions a la Biblioteca Pública per tal que, a partir de llavors, aquesta fos la dipositària del fons i en fes difusió entre els seus usuaris. Fins en aquell moment, la consulta del patrimoni documental de l'Institut només era accessible als seus propis membres.

El fons de l'Institut s'ha anat construint gràcies als intercanvis que aquesta entitat manté amb d'altres, com ara la Fundació Salvador Vives Casajuana, l'Institut d'Estudis Catalans, l'Institut d'Estudis Gironins, departaments de Facultats de Geografia i Història de diverses Universitats, molts Centres d'Estudis Comarcals (Pla de l'Estany, Ripollès, etc.). Les condicions de la cessió del fons de l'Institut possibilita que no només els seus integrants puguin disposar d'un espai apropiat per a la seva consulta, sinó que a més estigui a l'abast de qualsevol persona de Sant Feliu o de fora que hi tingui interès. Els materials són només de consulta (no préstec) en els horaris habituals de la Biblioteca (matins, dimarts, dijous, divendres i dissabte, de 10 a 13,30 h., i tardes, de dilluns a divendres, de 17 a 21 h.). El fons es troba ubicat a la primera planta de la Biblioteca. Agraïm especialment l'ajut d'Elena Esteve, filla de Lluís Esteve -un dels fundadors de l'Institut- i actualment també membre de

l'entitat: ella va fer possible, gràcies a les seves hores de dedicació, que el fons estigués preparat per a la seva consulta.

Nou nom per la Biblioteca

El passat 23 de desembre de 2003 es va aprovar, per unanimitat del Ple de l'Ajuntament de Sant Feliu, que la nostra Biblioteca Pública passés a rebre el nom d'"Octavi Viader i Margarit", en reconeixement a la figura d'aquest impressor i bibliòfil guixolenc, que va ser rellevant dins la vida cultural de la ciutat a finals del segle XIX i principis del XX.

DARRERES DONACIONS AL LA BIBLIOTECA

Gener 2004:

Rafael Valdés

Extensa col·lecció de còmics, des de clàssics de superherois nord-americans (publicats per Marvel i DC Comics, entre d'altres) a personatges clàssics del còmic espanyol (*Mortadelo y Filemón*, *Zipi y Zape*, etc.).

Cristina Asensio

Contes infantils en francès i altres llibres diversos.

Margarida Arxer

Col·lecció de novel·les.

Mirta Danielli

Col·lecció de cinema en DVD de diferents gèneres.

Carme Gay

Novel·les i assaigs de diferents gèneres; a destacar la part de novel·les juvenils.

Eduard Pardo

Llibres de temes socials, filosofia i assaigs diversos.

LES NOVEL·LES

MÉS LLEGIDES EL 2003

Aquesta vegada, en lloc d'oferir-vos les nostres novetats editorials, us volem mostrar els trenta títols de narrativa (novel·la i contes) més llegits a la Biblioteca durant aquest passat any 2003 -és a dir, els llibres que han sortit més en préstec durant l'any-.

Hem ordenat les obres de major a menor: en el primer lloc del rànquing sobta trobar encara la novel·la *Soldados de Salamina*, ja que fa dos anys que es va publicar i encara es manté com una de les lectures preferides; així mateix, en el segon lloc destaca una altra obra que, igual com el llibre de Javier Cercas, va obtenir el seu èxit en gran mesura pel boca-orella: *La sombra del viento*, de Carlos Ruiz Zafón. I sorprèn també que aquestes dues primeres posicions tinguin una quantitat de préstecs molt superior a la de la resta; entre els altres títols trobem principalment llibres de recent aparició - la majoria de l'any 2003-, alguns d'ells premiats -Premis Planeta, Llibreter, Nobel de literatura-.

1. Javier CERCAS. *Soldados de Salamina* (N Cer)
La història de com Rafael Sánchez Mazas, fundador i ideòleg de la Falange Española, va salvar la vida durant la Guerra Civil. Premi Llibreter 2001.
2. Carlos RUIZ ZAFÓN. *La sombra del viento* (N Rui)
Una matinada de 1945, a Barcelona, un noi descobreix el Cementiri dels Llibres Oblidats i hi troba un llibre maleït que canvia el rumb de la seva vida.
3. Barbara WOOD. *El amuleto* (N Woo)
Recorregut d'una pedra blava i misteriosa, procedent d'un meteorit estavellat a la Terra, al llarg de la història de la humanitat.
4. Najib MAHFUZ. *La taberna del gato negro* (N Mah)
Recull de contes, ambientats en el món àrab actual, que tracten tant de problemes de la societat islàmica -la intolerància religiosa, etc.- com de l'ésser humà en general.
5. Isabel ALLENDE. *Mi país inventado* (N All)
Els records de l'autora sobre la seva infantesa a Xile i el seu forçat exili conformen un trencaclosques d'aquell país vist amb els ulls de la nostàlgia.
6. Paulo COELHO. *Maktuk* (N Coe)
Un intercanvi d'experiències que han enriquit l'autor i que ara vol compartir amb els seus lectors.
7. Maria Mercè ROCA. *L'últim tren* (N Roc)
Radiografia de la separació d'una parella amb molts anys de convivència, aparentment feliç, on no hi ha bons ni dolents.
8. *Cuentos de mujeres solas* (N A Cue)
Compilació de contes dones: nenes, adolescents, casades, vídues, òrfenes, solteres, etc., totes s'enfronten en algun moment de la seva vida a la soledat.
9. Eduardo MENDOZA. *Sin noticias de Gurb* (N Men)
Un extraterrestre perdut en la Barcelona preolímpica és el conductor d'una visió irònica i absurda sobre la realitat urbana i la vida quotidiana.
10. Isabel ALLENDE. *Retrato en sepia* (N All)
A finals del segle XIX, una jove nord-americana tracta de descobrir els seus obscurs orígens i retorna a Xile.
11. Maria de la Pau JANER. *Las mujeres que hay en mí* (N Jan)
Carlota se submergeix en els misteris i les passions ocultes d'una mansió on van viure la seva mare i l'àvia, mortes de molt joves. Finalista del Premi Planeta 2002.
12. Barbara WOOD. *Bajo el sol de Kenia* (N Woo)
Una vella maledicció originada a Kenya a principis de segle, farà que les relacions entre dues famílies estiguin marcades per l'odi i pels amors impossibles.
13. Imma MONSÓ. *Millor que no m'ho expliquis* (N Mon)
Contes sobre la parella, la felicitat, les relacions familiars, l'alegria, la malaltia i el valor de la comunicació, sempre falsa, sempre incompleta. Premi Llibreter 2002.
14. W. G. SEBALD. *Austerlitz* (N Seb)
Als anys quaranta, Austerlitz era un nen jueu que va fugir d'Alemanya. Sense pàtria, família, idioma i sense nom; al cap dels anys retroba aquest passat perdut.
15. Elvira LINDO. *Algo más inesperado que la muerte* (N Lin)
Una dona, casada amb un escriptor consagrat, rep una trucada que destaparà les ambicions i frustracions que rodegen la glòria literària.
16. Javier MARIAS. *Tu rostro mañana. 1, Fiebre y lanza* (N Mar)
Un home retorna a la Universitat d'Oxford, on havia estat professor, i descobreix que té el do de preveure el futur. Premi Salambó a la millor obra narrativa de 2002.
17. Paulo COELHO. *El alquimista* (N Coe)
El viatge del jove Santiago, que deixa les seves ovelles als camps d'Andalusia, per endinsar-se en el desert, camí de les Piràmides.

18. José SARAMAGO. *El hombre duplicado* (N Sam)
Un solitari professor d'història descobreix que hi ha un actor idèntic a ell, i s'obsessiona per trobar el seu home duplicat. Premi Nobel de Literatura 1998.
19. Laura MAÑÀ. *Falsas apariencias* (N Mañ)
Recull de relats amb personatges innocents i optimistes, que enriqueixen la seva quotidianitat amb matissos d'ironia i d'absurditat.
20. Manuel VÁZQUEZ MONTALBÁN. *Erec y Enide* (N Vaz)
Un professor emèrit rep un reconeixement públic i això li provoca la reflexió sobre la seva obra acadèmica, la seva trajectòria política, els seus amors i la seva família.
21. Javier CERCAS. *El móvil* (N Cer)
Un escriptor vol crear una obra que revolucioni la literatura; en el seu afany per narrar un crim versemblant acaba trencant les fronteres entre realitat i ficció.
22. Ken FOLLETT. *Vuelo final* (Nn Fol)
Al 1941, en plena Segona Guerra Mundial, un pilot ha de viatjar fins a Anglaterra per donar una informació vital.
23. Anita NAIR. *El vagón de las mujeres* (N Nai)
Una dona índia de quaranta anys decideix fugir de tot: en el vagó d'un tren que travessa l'Índia, troba cinc dones amb qui compartir les seves confidències.
24. Alfredo BRYCE ECHENIQUE. *El huerto de mi amada* (N Bry)
La relació entre una noi i una aristòcrata escandalitza la família i amics d'ell; els amants hauran d'enginyar-se estratègies per tal de salvar el seu amor.
25. Mario VARGAS LLOSA. *El paraíso en la otra esquina* (N Var)
La relació entre el pintor Gauguin, que viatja a Tahití cercant un món sense contaminar, i Flora, que lluita pels drets de les dones i els obrers.
26. Quim MONZÓ. *El tema del tema* (N Mon)
Recull dels millors articles publicats a La Vanguardia i a Magazíne els anys 1999, 2000 i 2001.
27. Virginia WOOLF. *La señora Dalloway* (N Woo)
Crònica d'una jornada en la vida d'una senyora londinenca als anys vint. Per pur atzar, en una reunió a casa seva apareix un amor de joventut.
28. Maria Mercè ROCA. *L'àngel del vespre* (N Roc)
Novel·la en què els personatges reben una segona oportunitat per refer les seves vides, però que no necessàriament sabran aprofitar.
29. Manuel de PEDROLO. *Mecanoscrit del segon origen* (N Ped)
L'any 7138 es troba un llibre, escrit quatre mil anys enrere, que explica la història de la extinció de la humanitat i dels dos únics joves supervivents.
30. Kenizé MOURAD. *Un jardín a Badalpur* (N Mou)
Continuació de De part de la princesa morta, on una noia índia lluita per a obtenir, després de la mort del seu pare, la petita parcel·la anomenada el Jardí de la Sultana.

DIRECTORI

SERVEI D'EDUCACIÓ

C/ PENITÈNCIA, 10 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. i FAX: **972 82 08 10**
E-MAIL: educacio@guixols.net
HORARI: DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 10 A 13 h.
(També a hores convingudes)

SERVEI D'ARXIU

CRA. DE GIRONA, 45-47 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. **972 32 25 93** FAX. **972 32 73 39**
E-MAIL: arxiu@guixols.net
HORARI: DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 9 A 14 h.,
DIMARTS I DIJOUS, DE 17 A 19 h.
(Dissabtes a convenir)

BIBLIOTECA PÚBLICA OCTAVI VIADER I MARGARIT

C/ SURÍS, 28-34 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. **972 32 40 57** FAX. **972 32 73 39**
E-MAIL: biblioteca@guixols.net
HORARIS: DIMARTS, DIJOUS, DIVENDRES I DISSABTES, DE 10 A 13,30 h.,
DE DILLUNS A DIVENDRES, DE 17 A 21,00 h.

MUSEU D'HISTÒRIA

C/ ABADIA, s/n (Monestir) 17220 ST. FELIU DE GUÍXOLS
TEL. **972 82 15 75** FAX. **972 82 15 74**
E-MAIL: museuhistoria@guixols.net
HORARIS: DISSABTES, D'11 A 14 h. I DE 16 A 19 h.,
DIUMENGES I FESTIUS, D'11 A 14 h.

L'ARJAU

INFORMATIU DE L'ARXIU - MUSEU - EDUCACIÓ - BIBLIOTECA

FEBRER 2004

Ajuntament de
Sant Feliu de Guíxols

Diputació de Girona